

1 četvrtak, 29.08.2002.
2 [Otvorena sednica]
3 [Optuženi je ušao u sudnicu]
4 ... Početak u 09.03h
5 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim ustanite.
6 Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda.
7 Izvolite sestiti.
8 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Sada ćemo čuti prvog svedoka. I kada on
9 završi sa svedočenjem, Sudsko veće će izneti svoje odluke po zahtevima za druge
10 svedoke o kojima treba doneti odluku.
11 G. SHIN: [simultani prevod] Hvala, časni Sude. Tužilaštvo će kao
12 sledećeg svedoka pozvati gospodina Beća Bećaja /Beqë Beqaj/.
13 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, šta ste Vi hteli?
14 OPTUŽENI: Pa, samo jednu kratku napomenu, gospodine May.
15 [Svedok je ušao u sudnicu]
16 OPTUŽENI: Naime, juče na kraju rada Vaš sekretar Veća mi je dao papire
17 za ovog zaštićenog svedoka K41. (redigovano) I ja sam tada video kako se zove...
18 kak... ja sam tada vide...
19 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Vi odlično znate da ne treba ni na koji
20 način da identifikujete ili otkrivete identitet svedoka koji su zaštićeni. Mi
21 sad ne možemo da se bavimo administrativnim pitanjima onda kada Vi to želite. To
22 mora da se radi po utvrđenom redu.
23 To će morati da se rešava kada završimo sa ovim svedokom.
24
25
26
27
28
29
30

1 OPTUŽENI: Ja bih /nečujno/ vezano za to. To ime koje smo mi dobili juče
2 povlačilo se po nekim elektronskim medijima...

3 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Dajte da to rešimo kasnije, po utvrđenom
4 redu. Svedok je već u sudnici, dajte da završimo s njim, a onda ćemo čuti sve
5 što želite da kažete.

6 SVEDOK: BEQË BEQAJ /BEĆ BEĆAJ/

7 [Svedok odgovara putem prevodioca]

8 SVEDOK: [simultani prevod] Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu,
9 celu istinu i ništa osim istine.

10 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Izvolite sest i.

11 G. SHIN: [simultani prevod] Molim poslužitelja da stavi na grafoskop ime
12 svedoka. Hvala.

13 Ispituje g. Shin:

14 [Tužilac ispituje putem prevodioca]

15 P: Molim Vas, gospodine, recite svoje puno ime Sudu, ime i prezime.

16 O: Beć Bećaj /Beqë Beqaj/.

17 P: Da li ste rođeni 11. novembra 1939. godine u selu Račaj /Rracaj/ u
18 opštini Đakovica /Gjakovë/?

19 O: Da.

20 P: Da li je tačno da ste oženjeni, imate šest ćerki i dva sina. Vaše
21 ćerke se još uvek vode kao nestale posle incidenta koji ste opisali u svom
22 svedočenju?

23 O: Da.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Gospodine Bećaj, 15. aprila godine 2000., da li ste dali izjavu
2 jednom članu Tužilaštva o događajima kojim ste bili svedok na Kosovu 1998. i
3 1999. godine?

4 O: Da.

5 P: 14. marta ove godine, da li ste dali kratak dodatak svojoj izjavi od
6 15. aprila 2000?

7 O: Da.

8 P: Gospodine Bećaj, takođe 14. marta ove godine, da li Vam je dat
9 primerak izjave koju ste ranije dali, kao i primerak dodatka izjavi, oba ta
10 dokumenta na albanskom jeziku, i to u prisustvu predsedavajućeg službenika
11 Tribunala i jednog predstavnika Tužilaštva?

12 O: Da.

13 P: Tom prilikom, da li ste potvrdili da je Vaša izjava, kao i dodatak
14 njoj, da su tačni?

15 O: Da.

16 P: Gospodine Bećaj, u ponedeljak 26. avgusta, ove nedelje, kada ste
17 razgovarali sa... sa mnom i drugim predstavnicima Tužilaštva, da li ste shvatili
18 da u Vašu izjavu treba uneti nekoliko dodataka i ispravki? Samo "da" ili "ne",
19 molim Vas.

20 O: Da.

21 P: Pre svega, u Vašoj izjavi 15. aprila 2000., rekli ste da kada Vam se
22 čitalo sa engleskog jezika, a radi se o 5. pasusu izjave, časni Sude: "U maju
23 1998. godine, snage Vojske Jugoslavije i policije su bile razmeštene u selu
24
25
26
27
28
29
30

1 Račaj i susednim selima doline Karagojc /fon.//Carragojs/."

2 Da li je... da u... ovo u Vašoj izjavi i da li možete kratko da
3 objasnite kakve ispravke treba uneti u tom?

4 O: To nije tačno. 2. avgusta 1998. godine, srpske snage su napale selo
5 Smoljica /?Smonica/ /Smolicë/ i Junik i ljudi su bili prinuđeni da napuste svoja
6 sela i oni su zauzeli položaje tamo 2. avgusta u selu Račaj.

7 P: Hvala, gospodine Bečaj. To je znači bilo tada, a ne u maju 1998.
8 Trebalo bi da se... da bude u izjavi 2. avgust 1998., je l' tako?

9 O: Da.

10 P: Druga ispravka u Vašoj izjavi odnosi se na događaje 1998. godine. To
11 je pasus broj 5. "Kada smo..." Tu piše: "Kada smo ponovo ušli u našu kuću,
12 videli smo da je... da su je Srbi opljačkali. Nek... neka stoka je bila
13 pobijena. U septembru 1998. godine, Vojska Jugoslavije je patrolirala sva sela u
14 toj dolini."

15 Gospodine Bečaj, stoka o kojoj se govori u ovom pasusu u... pobijena je
16 1998. godine? A ako ne, kada je pobijena?

17 O: Tu isto treba uneti ispravke. 23. marta 1999. godine, oko 1.00 sat,
18 srpske snage napale su selo i pucale su u kući i oko kuće i ubile su stoku. To
19 je bilo 23. marta 1999., a ne onako kako piše u izjavi.

20 P: Hvala. Kada ste napuštali Srbiju i išli prema Albaniji, 28. aprila
21 1999. godine, da li se Vama i drugima koji su bili sa Vama nešto desilo?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Da li se nešto desilo sa Vašim dokumentima, ličnim kartama i ostalim? A ako
2 jeste, objasnite šta.

3 O: Morali smo da se odrekemo svojih dokumenata, da ih predamo, kao i
4 pasoše u selu Rizaj /?Račaj/ i to se isto desilo na granici, to jest, oni koji
5 su još uvek imali neke dokumente morali su da ih predaju na granici, inače nisu
6 mogli da pređu.

7 P: Ko Vam je tražio na granici dokumente?

8 O: Policija.

9 P: I da li ste Vi lično predali svoje dokumente policiji na granici?

10 O: Ja sam već predao svoje dokumente u Rizaju /?Račaju/, kad su ih tamo
11 tražili.

12 P: U redu. Hvala, gospodine Bećaj.

13 G. SHIN: [simultani prevod] Časni Sude, uz ove ispravke Tužilaštvo nudi
14 kao dokazni materijal ove... ovu izjavu i njoj dodatak po pravilu 92bis.

15 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Ovo će biti dokazni predmet Tužilaštva
16 296.

17 G. SHIN: [simultani prevod] U redu. Sad ću ja pročitati rezime
18 svedočenja gospodina Bećaja.

19 Časni Sude, gospodin Bećaj je rođen u selu Račaj u opštini Đakovice i
20 tamo je živeo početkom 1999. godine. Račaj se nalazi u atlasu Kosova na strani
21 9, u kvadrantu G20.

22 On svedoči o deportacijama iz sela sa severozapada Đakovice tokom 1998 i
23 1999. i događajima koji su za to vezani, progonima. Takođe govori o ubijanjima u
24 Meji /Mejë/.

25

26

27

28

29

30

1 U avgustu 1998. godine gospodin Bećaj kaže da se je Vojska Jugoslavije
2 bila, kao i policija, bila razmeštena u kraju gde se nalaze selo Račaj i druga
3 susedna sela. U to vreme, nekoliko muškaraca iz Račaja je uhapšeno i odvedeno u
4 zatvor. Takođe se u to vreme pucalo u... oko sela Junik i Smoljica odakle su
5 ljudi pobjegli. Čuvši od ovih ljudi da srpske snage dolaze u njihovu... njihovo
6 selo, stanovnici Račaja, uključujući gospodina Bećaja i njegovu porodicu, su
7 pobjegli prema Đakovici.

8 14. aprila 1999. godine, gospodin Bećaj govori kako je Vojska
9 Jugoslavije i policija došla u Račaj, naterali su ih da napuste svoje kuće. Celo
10 selo Račaj i druga susedna sela su proterana u to vreme. Oni su napustili svoja
11 sela u koloni traktora. Kuće u Račaju, uključujući kuću svedoka, su zapaljene od
12 strane policije dok su ljudi bežali. Srpske snage su naredile konvoju da ide u
13 Albaniju, preko Đakovice i Prizrena /Prizren/, umesto da odu na jedan granični
14 prelaz koji je bio bliže.

15 Usput jedan avion je bacio bombe koje su pogodile konvoj raseljenih
16 ljudi južno od Đakovice. Onda je stigla delegacija iz Beograda koja je snimala
17 fotoaparatom i ispitivala ljude u konvoju. Svedok i otprilike četvoro... 4.000
18 drugih kojih su napustili svoje selo, bili su primorani da provedu noć na jednoj
19 poljani, a sledećeg dana su poslani ponovo u svoje selo. Pošto je njegova kuća
20 bila spaljena, on i njegova porodica morali su da se smeste u jednoj drugoj
21 zgradi na imanju.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 27. aprila 1999. godine, posle pogibije petorice policajaca u tom kraju,
2 srpska policija i vojnici Vojske Jugoslavije su okružili selo i napali selo
3 Dobroš /Dobrosh/, gde su neki stanovnici ubijeni. Civili iz Dobroša su pobjegli u
4 Račaj. Ti ljudi su rekli stanovnicima da srpske snage upravo stižu u Račaj. Tako
5 su seljani iz Račaja, uključujući svedoka, ponovo napustili selo putujući u
6 konvoju traktora, kola sa konjskom vučom i automobilima.

7 Konvoj se zaustavio... je bio zaustavljen u Meji, u /?na/ jednom
8 kontrolnom punktu na kome su bili policija i Vojska Jugoslavije. Izgledalo je da
9 operacijom rukovodi policija, kako objašnjava gospodin Bečaj. Gospodin Bečaj
10 kaže da je dvadesetčetvoro muškaraca odvojeno od ostatka konvoja i poslato na
11 jednu obližnju poljanu, gde je... su naterani da sede sa rukama iza glave.
12 Sva... svih tih 24 muškarca su bili rođaci gospodina Bečaja, a trinaestoro su
13 bili bliski rođaci, uključujući njegova dva sina i dva brata.

14 Gospodin Bečaj opisuje kako su... je takođe video 20 drugih muškaraca na
15 toj poljani sa rukama iza glave. On govori kako se okrenuo da vidi šta policajci
16 rade sa tim njegovim rođacima i video je kako jedan policajac... i tada ga je
17 jedan policajac udario i vređao, vređajući ga na jedan uopšteni način za
18 pogibiju srpskih policajaca i preteći odmazdom. Ljudi koji su još uvek bili u
19 konvoju, uključujući i gospodina Bečaja, nisu smeli da gledaju na poljanu.
20 Gospodin Bečaj je primoran bio da nap... da napusti to mesto zajedno sa
21 konvojem. Od tada, tih 24 muškarca nije više viđeno.

22 Pošto je konvoj krenuo prema Đakovici, Vojska Jugoslavije je stajala duž
23 puta. Kada je konvoj stigao do školske zgrade blizu Meje, opljačkani su, uzete
24
25
26
27
28
29
30

1 su im sve dragocenosti, kao i dokumenti. Blizu škole, svedok je video kako se...
2 kako muškarce postrojavaju, a posle izvesnog vremena začuo je pucnjeve. Gospodin
3 Bećaj je kasnije saznao da su svi ti muškarci pobijeni.

4 28. aprila 1999. godine, gospodin Bećaj i njegova porodica prešli su
5 granicu i ušli u Albaniju. Na granici, pošto su napust... napuštali Kosovo,
6 srpska policija je ponovo tražila od njih da predaju svoje dokumente.

7 To je kraj rezimea.

8 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospodine Milošević, izvolite.

9 Unakrsno ispituje g. Milošević:

10 P: Vi navodite u svojoj izjavi da je 2. avgusta 1998. godine, policija
11 uhapsila 11 muškaraca iz sela Račaj i da su neki od njih pušteni, a da su neki
12 ostali zadržani u pritvoru i odvedeni u zatvor u Peć /Pejë/; je li tako?

13 O: Da, tako je.

14 P: I Vaš je brat bio uhapšen i pušten je posle sedam meseci; je li tako?

15 O: Jeste, tako je.

16 P: A zbog čega su oni bili uhapšeni?

17 O: [na B/H/S-u] Ne znam. Ti znaš. Ti jedino.

18 P: Ja Vas pitam da mi odgovorite zbog čega su oni bili uhapšeni.

19 O: Oni nisu bili ni za šta krivi. Ne znam zbog čega su uhapšeni.

20 P: Pa dobro, da postavim na drugi način pitanje. Je li vođen protiv njih
21 krivični postupak?

22 O: Ne.

23

24

25

26

27

28

29

30

- 1 P: A da li su oni bili pripadnici UČK /UÇK/?
- 2 O: Ne.
- 3 P: A da li su bili naoružani?
- 4 O: Ne. Mislim da ne. Nisu bili naoružani.
- 5 P: Vi mislite da nisu bili naoružani. A ja Vas pitam jesu li bili, ili
6 nisu bili naoružani?
- 7 O: Neki od njih možda jesu imali nešto, ali kada je Vaša vojska stigla,
8 kad su stigle Vaše snage, oni su naredili da se sve oružje preda i svi su
9 predali svoje oružje, većina ljudi bar.
- 10 P: Dobro. Dobro. To je /nečujno/ snage, pa tražila da se preda.
11 A od njih 11, koliko je njih imalo oružje? Od tih 11 koji su uhapšeni.
12 Kad kažete neki, koliko njih?
- 13 O: Nisu imali oružje, ali neki od seljana su imali oružje. I kada je
14 vojska došla, oni su rekli: "Predajte oružje!" i neki od njih su u to vreme
15 predali oružje.
- 16 P: Dobro. Gospodine Bećaj, Vi u izjavi kažete: "Imali su bar po jedan
17 komad naoružanja u svojim kućama." To piše u Vašoj izjavi - "bar po jedan komad
18 naoružanja." Kol'ko ste Vi komada naoružanja imali u Vašoj kući?
- 19 O: U to vreme neko oružje je predato, ali ne baš sve.
- 20 P: Kol'ko ste Vi imali komada oružja u Vašoj kući?
- 21 O: Samo jedan. I to je predato.
- 22 P: A jesu svi predavali samo po jedno? A ovo što kažete nisu predali
23 sve, ono što su imali više od jednog su zadržali; je l' tako?
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

1 O: Ne. Nisu imali više oružja. Predali su po jedan komad oružja.
2 P: Pa, maločas ste rekli nisu baš sve predali. Jeste rekli to ili ne?
3 O: Rekao sam da su oni koji imal... koji su imali oružje, predali
4 oružje.
5 P: Pa, dobro. Dobro. Samo su nešto znači zadržali. A kažite mi, molim
6 Vas, gospodine Bećaj...
7 Šta kažete?
8 O: Nisu zadržali nikakvo oružje. Predali su sve što su imali.
9 P: Dobro. Dobro. Vi kažete da je bilo pucnjave između vojske i UČK u
10 Juniku i Smonici; je l' tako? Evo piše u Vašoj izjavi: "Istog dana, 2. avgusta"
11 - to Vam je treći pasus prve strane izjave, odnosno ona je obeležana kao druga
12 strana - "Istog dana, 2. avgusta, policija i Vojska Jugoslavije sudevali...
13 sudelovali su u pucnjavi sa UČK u gradu Juniku i selu Smonici, opština
14 Đakovica."
15 E sad mi recite, pošto su predali oružje, iz čega su oni pucali na
16 vojsku i policiju. Pošto kažete da su svi predali oružje, kako su onda toga
17 dana... kako je mogla vojska i policija da sudeluje u pucnjavi sa UČK, ako su
18 svi predali oružje?
19 O: Ja govorim o svom selu, a ne o drugim selima. Ja ne znam šta se
20 dešavalo na drugim mestima.
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: A dobro, da li znate da su Smonica i Junik bila jaka uporišta UČK?
2 O: Znam.
3 P: A da li znate da je Smonica pored toga bila i centar za distribuciju
4 oružja koje je ilegalno prebacivano iz Albanije? Da li i to znate?
5 O: Ne, to nisam znao.
6 P: A da li znate ko je Tahir Zemaj /Tahir Zemaj/?
7 O: Ne, ne znam ga.
8 P: Dobro. On je bio komandant tu u Smonici. A ako ne znate njega lično,
9 da li znate da je više stotina terorista UČK i stranih plaćenika jula 1998.
10 godine ušla u Jugoslaviju ilegalno iz Albanije? Tada ih je on predvodio. Više
11 stotina njih. To je događaj koji pretpostavljam da znate. Jula 1998. godine.
12 Terorista UČK i stranih plaćenika, više stotina.
13 O: Ne znam. Ništa o tome ne znam.
14 P: Dobro. Da onda idemo na ono što Vi sami kažete. Bili ste pet nedelja
15 u Đakovici kod nekih rođaka; je l' tako?
16 O: Da.
17 P: I onda ste se vratili u selo i /?tada/ ste predali oružje; je l'
18 tako?
19 O: Da, tako je.
20 P: A jeste tih pet nedjelja, što ste bili u Đakovici kod rođaka, bili s
21 oružjem ili Vam je oružje bilo sakriveno u kući gde ste se vratili?
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 GĐA PREVODILAC: Moli se svedok da ponovi svoj odgovor.

2 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Ponovite, molim Vas.

3 SVEDOK: [simultani prevod] Bili su kući. Nisam ih imao pri sebi.

4 G. MILOŠEVIĆ:

5 P: Pa dobro, kako je onda moguće, kaže: vratili ste se u selo nakon što

6 ste predali oružje srpskim snagama. Ako ste se... ako ste prvo predali oružje, a

7 posle se vratili u selo, kako to onda nije oružje bilo s Vama, nego je bilo u

8 selu?

9 O: Pošto smo otišli u Đakovicu, oni su kontaktirali neke ljude koji su

10 bili raznešen... razmešteni u Dalašaju /Dallashaj/ i poslali su poruku da bilo

11 ko, ko ima oružje i ko ga preda neće imati nikakvih neprilika, ali nije tako

12 ispalo.

13 P: Dobro. Vi ste imali automatsku pušku.

14 O: Da.

15 P: A tvrdite da niste bili pripadnik UČK; je l' tako?

16 O: Nisam bio pripadnik UČK. Ja sam držao tu pušku za svoje vlastite

17 potrebe.

18 P: Kakve su vlastite potrebe koje se ostvaruju automatskom puškom?

19 O: Da se zaštitim.

20 P: Od koga da se zaštitite?

21 O: [na B/H/S-u] Pa, od tvoje vojske. [simultani prevod] Od Vaše vojske.

22 P: A kol'ko dugo ste imali tu pušku?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne sjećam se.

2 P: Ne znate koliko dugo ste imali pušku. A kako ste je dobili?

3 O: Od vojske. Dobio sam je od vojske.

4 P: Od UČK ste dobili?

5 O: Ne, kupio sam je.

6 P: A kupili ste je. Dobro, opredelite se. Jeste je dobili il' ste je
7 kupili?

8 O: Kupio sam je.

9 P: Kol'ko ste platili tu pušku?

10 O: To je moja stvar.

11 P: Dobro, i to je odgovor. A da li ste Vi lično predali policiji Vašu
12 pušku?

13 O: Da.

14 P: Pa dobro, pošto ste rekli da su neki imali najmanje po jednu pušku,
15 koliko je bilo ovih meštana koji su imali veći broj komada raznog naoružanja?

16 O: Ne znam. Nekoliko ih je predalo, ali ja ne znam.

17 P: A dobro, je l' Vi znate da je posedovanje automatskog oružja - to je
18 znači vojnička puška, automatska puška - krivično delo?

19 O: Ne znam. Ali oficiri koji su došli pokupili su te puške kamionima.

20 P: Kamionima pokupili. Toliko ih je bilo da su morali kamione da
21 angažuju da pokupe; je l' tako? Kol'ko je tada prikupljeno tog naoružanja?

22 GĐA PREVODILAC: Prevodilac moli da svjedok ponovi svoj odgovor.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Zamoljeni ste da ponovite odgovor.

2 SVEDOK: [simultani prevod] Ta osoba koja je došla rekla mi je da je
3 zabranjeno nositi oružje, ali ta ista osoba je imala u kamionu oružje.

4 G. MILOŠEVIĆ:

5 P: Dobro. Vi navodite da ste između septembra 1998. i marta 1999., znači
6 praktično za sve vreme dok je bila verifikaciona misija OEBS-a na Kosovu, sa
7 drugim ljudima iz sela bili skriveni u brdima; je l' to tačno?

8 O: Molim Vas ponovite pitanje. Nisam ga razumio.

9 P: Naveli ste u svojoj izjavi, gospodine Bećaj, da ste između septembra
10 1998. i marta 1999., znači u tom razdoblju, sa drugim ljudima iz sela bili
11 skriveni u brdima. Je l' to tačno?

12 O: To je tačno. Vojska nakon što nas je poslala natrag u selo i rekla
13 nam da nas niko neće dirati i policija je patrolirala tamo i tražila mlađe
14 muškarce. Kada su došli u tim patrolama da hapse ljude, mi smo morali da
15 pobjegnemo u brda.

16 P: A dobro, recite s kojim ste se to ljudima krili po brdima.

17 O: Nisam se krio. Ali kad kod je došla policija, morao sam tad da se
18 krijem jer bi me inače uhapsili i strpali u zatvor.

19 P: Dobro. Kolika je bila ta grupa? Koliko Vas je bilo tamo gde ste bili
20 sa drugima u brdima?

21 O: Nije to bila grupa. Svako je sam bježao, bježao od policije... jer bi
22 inače završio u zatvoru.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: A dobro. Znači imali ste oružje, krili se u brdima, a niste bili
2 pripadnik UČK, bežali od policije da ne bi otišli u zatvor. Jer Vi tvrdite da
3 niste bili pripadnik UČK.

4 O: Rekao sam da nisam pripadnik UČK. Mi smo predali svoje oružje Vama, a
5 ne UČK.

6 P: Do... dobro. Da li je tada, eto, u tom razdoblju, kad ste se Vi krili
7 po brdima, znači od septembra 1998. do marta 1999. bilo, kako ste ovde pomenuli,
8 pucnjave između UČK i vojske i policije?

9 O: Ne. Ne znam ništa o tome.

10 P: Dobro. Vi kažete da ste 14. aprila bili primorani da napustite kuću i
11 odete u Albaniju; je l' tako?

12 O: Tačno.

13 P: Zašto ste bili primorani? Zbog čega ste bili primorani da napustite
14 kuću i idete u Albaniju?

15 O: 14. aprila, u 9.00 sati ujutro, došli su vojnici i policajci u jednoj
16 operaciji i prisilili su nas da idemo u Albaniju što je prije moguće. Mi smo
17 krenuli svojim kami... svojim traktorima, automobilima i zaprežnim kolima - šta
18 god da smo imali - i dok smo prolazili kroz selo vidjeli smo da su kuće
19 spaljene, da gore. Vaša vojska nas je prisilila.

20 P: Je l' Vi hoćete da kažete da nije bilo nikakvih borbi između UČK i
21 vojske ili policije, nego je vojska tako došla, ušetala u selo i rekla Vam:
22 "Ajte Vi idite u Albaniju!" Je l' to Vi tvrdite?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Vojska i policija su došli i rekli da odmah napustimo selo.

2 P: A recite mi, molim Vas, gospodine Bećaj, da li u stvari ste
3 krenuli... napustili selo da bi se sklonili od ratnih sukoba? Da ili ne?

4 O: Mi smo bili prisiljeni da odemo. Nije uopšte bilo borbi.

5 P: Dobro. Znači, niste bežali od ratnih sukoba, nego zato što su Vam
6 rekli da idete, zato ste otišli. A da li ste Vi bili u koloni koja je
7 bombardovana kod sela Bistrižin /?Bistražin/ /Bishtazhin/?

8 O: Bištažin /Bishtazhin/. Da, bio sam tamo. U konvoju traktora, bio sam
9 napred, iza mene je bio jedan seljanin iz Račaja. Oni su pogodili taj traktor i
10 ubili 11 ljudi na tom traktoru, pored ostalih.

11 P: Pored ostalih. A koliko je ljudi ukupno ubijeno u tom bombardovanju
12 kod sela Bistrižin /?Bistražin/.

13 O: Oko 75.

14 P: Jeste Vi videli NATO avione kad su prilazili da bombarduju kolonu? Je
15 l' to bilo stanje velike vidljivosti, jasno, čisto vreme?

16 O: Vidjeli smo avione, ali nismo ih prepoznali kao NATO avione. To su
17 bili srpski avioni. Oni su nas bombardovali i letjeli su nisko, nisu letjeli
18 visoko.

19 P: A dobro, dobro. To... to ne morate... to ne morate da objašnjavate.
20 To smo čuli.

21 A dobro, recite mi da li je tačno da su vojska i policija povređenima,
22 svim povređenima pružali pomoći i odvozili ih u bolnicu.

23 O: To nije tačno.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Znači, nisu... nisu transportovali povređene u bolnicu. Šta je bilo s
2 tim povređenima? Ko im je pomogao onda?

3 O: Ne znam. Ne znam ko ih je prebacio. Ja ništa ne znam o tome. Oni su
4 ostali tamo dok sam ja bio tamo.

5 P: Pa, Vi kažete da ste tu noć bili prisiljeni da prenoćite u Bistrižinu
6 /?Bistražinu/. Znači, bili ste celu noć. Ko Vas je prisilio da prenoćite u
7 Bistrižinu /?Bistražinu/?

8 O: Policija je ostala s nama cijelu noć do ujutro u 4.00 sata. A onda su
9 došli iz Beograda i snimali su nas, ispitivali neke ljude i tako dalje.

10 P: Pa, to je bila istraga povodom tog incidenta, bombardovanja i ubistva
11 toliko ljudi od strane NATO. Je l' to jasno ili nije Vama? Je li to tako ili
12 nije?

13 O: Postavljali su pitanja, ali ko su oni bili ja ne znam.

14 P: Pa dobro, da li ste videli i primetili da su bili i razni strani
15 novinari tu i da su snimili taj događaj? I domaći i strani. Jeste videli
16 novinare? Jeste videli televizijske ekipe, jeste videli fotoreportere? Eto,
17 jeste videli sve to što je došlo iz Beograda, iz stranih medija, domaćih medija
18 i tako dalje? Jeste videli te ljude?

19 O: Bili su tamo sa video kamerama, postavljali su pitanja i to su bili
20 Srbi. Ne znam da je iko drugi bio?

21 P: Dobro. Dobro. Da idemo dalje od tog događaja. Sigurno nemamo previše
22 vremena.

23 Vi navodite da je ubijen policajac Voja Petković i to na strani 3 u 4.
24 pasusu; je l' tako?

25

26

27

28

29

30

- 1 O: To je tačno.
- 2 P: A onda navodite, tri dana kasnije, u selu Meje, takođe je ubijen
3 policajac po imenu Milutin; je li to tako?
- 4 O: Tačno.
- 5 P: Ko je ubio te policajce?
- 6 O: Ne znam.
- 7 P: Kako ste saznali za ubistva tih policajaca?
- 8 O: Drugi ljudi su znali. Ljudi koji su nam se pridružili usput, oni su
9 to slučajno saznali.
- 10 P: Pa dobro, da li su Vam rekli da su to učinili ovi Vaši teroristi UČK
11 iz zasjede?
- 12 O: Kakvi teroristi?
- 13 P: UČK.
- 14 O: To nije tačno.
- 15 P: A ko je onda mogao da ubije te policajce?
- 16 O: Ne znam.
- 17 P: Recite mi, poznato Vam /je/ da je, znači, u Bistrižinu /?Bistražinu/,
18 kad je bombardovano, poginulo više desetina ljudi. Malopre ste Vi rekli 75. Ta
19 brojka sad nije bitna, o njoj Vas ne pitam. Isto tako, kod sela Meja bilo je
20 bombardovanje kolone Albanaca, isto tako od strane NATO. Dakle, i Meja i
21 Bistrižin /?Bistražin/ su poznate tačke ubistva velikog broja Albanaca od strane
22 NATO; je l' tako?
- 23 O: Ne znam da li je to bio NATO. Znam da su bili avioni.
- 24 P: Dobro. Avioni, dakle. Dobro, avioni.
- 25 O: Letjeli su vrlo nisko.
- 26 P: U Meji i Bistrižinu /?Bistražinu/. I isto tako u toj dolini Caragoj
27
28
29
30

1 /Carragojs/, koja je gore od Meje, i u tom kraju vodile su se velike borbe
2 između vojske i policije i UČK; je l' Vam to poznato? Više dana, više dana.

3 O: To nije tačno. Dolina Caragoj ima 12 sela, uključujući i sva sela u
4 blizini granice koje je Vaša vojska ispraznila i na kraju su zarobili 500 ljudi
5 u selima Meja i Rizaj /?Račaj/ i u Korenici /Korenicë/. 500 ljudi je odvedeno
6 tog dana i nikada se nisu vratili. Ni dan-danas niko ne zna gdje su. Vi znate
7 gdje su danas.

8 P: A dobro, da li znate koliko je policajaca i vojnika Vojske
9 Jugoslavije poginulo u tim borbama u dolini Caragoj, koju Vi pominjete s 12
10 sela, u borbama sa UČK? Da li znate?

11 O: UČK se nikada nije borio u dolini Caragoj. Vojska je ispraznila sva
12 sela oko granice, zato što je to bila zona bezbjednosti i, kao što sam rekao,
13 odveli su 500 ljudi kojima se gubi svaki trag od tog dana.

14 P: Dobro, to ne morate da ponavljate. To... to ste rekli. A šta mislite
15 kako su poginuli ti brojni vojnici i policajci ako niko nije... ako niko nije
16 pucao na njih? Ko je onda ubio te vojnike i policajce?

17 O: Teško mi je to reći, ali to nije uopšte tačno. Niko nije ubijen.
18 Nijedan nije ubijen u dolini Caragoj. Tamo nije bilo borbi.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Dobro. Dobro. Imali smo ovde svedoke o tome, pa neću Vas dalje da
2 pitam. Nažalost po Vašu stranu i to je bio Albanac i to oficir.

3 SUDIJA MAY: [simultani prevod] To je komentar. Da li imate još nešto za
4 ovog svjedoka?

5 OPTUŽENI: /nečujno/ pitanja. Imam još desetak pitanja samo.

6 G. MILOŠEVIĆ:

7 P: Vi tvrdite da je vojska odvojila dvadesetčetvoro ljudi.

8 O: Rekao sam da su četvorica moje braće bili među njima. Mi ne znamo
9 gdje su oni, ni dan-danas.

10 P: Pa recite mi je li tačno da tvrdite da su odvojili 24 čoveka.

11 O: To je tačno.

12 P: A na istoj strani, u trećem pasusu, tvrdite da niste vidjeli da je
13 vojska držala upereno oružje u te ljude.

14 O: To nije tačno. Šta mislite pod tim da ja to nisam vidio? Ja sam bio
15 tamo. Ruke su mi bile vezane za leđima.

16 P: Vi ste bili i vezani?

17 O: [na B/H/S-u] Nisam ja bio v... [simultani prevod] Nisam bio vezan,
18 ali oni su njih odvojili i njih su prisilili da stave ruke iza glave.

19 P: Molim Vas, da Vam pročitam jedan deo Vaše izjave. Na strani četvrtoj
20 kažete ovako: "S leve strane puta u pravcu Korenice video sam da je 10 ljudi
21 poređano uz polje. Nalazio sam se na udaljenosti od jedno 100 metara. Mogao sam

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 da dobro vidim, a nisam video da vojnici drže oružje upereno u te ljude. Prošao
2 sam pored tog mesta i uputio se prema Đakovici. Nakon nekog vremena čuo sam
3 pucnjavu. Kasnije, kad smo bili na putu za Albaniju, neko mi je rekao da su ti
4 ljudi bili poređani blizu škole, viđeni kako padaju na zemlju."

5 Je l' to ono što Vi znate o tim ljudima, i na osnovu toga što Vam je
6 neko na putu za Albaniju rekao da su viđeni ljudi kako padaju na zemlju, tvrdite
7 da su ti ljudi streljani, ili šta drugo?

8 O: Još jedno ću ponoviti ono što sam ranije rekao.

9 P: Ne morate da ponavljate što ste ranije rekli. To što ste ranije
10 rekli...

11 O: Vidio sam.

12 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Dozvolite da svjedok objasni.

13 SVEDOK: [simultani prevod] Bilo je onako kako je bilo. Sa udaljenosti od
14 100 metara vidio sam te ljude kako stoje. I tačno je, nisam vidio automatske
15 puške.

16 G. MILOŠEVIĆ:

17 P: Vi kažete, čak i dalje idete: "Ne bih mogao da konkretnije kažem
18 odakle je dolazila pucnjava" - ta koju ste kasnije čuli kad ste išli prema
19 Đakovici - "jer se pucalo na celom tom području." Znači, na celom tom području
20 se pucalo, tvrdite, i ne znate tačno odakle je dolazila pucnjava. Pa, ako se
21 pucalo na celom tom području, pa da li je Vama bilo jasno da se vode neke borbe?

22 O: To je bila pucnjava Vaše policije i Vaše vojske, jer mi smo bili
23 opkoljeni.

24 P: Dobro, gospodine Bećaj, da li je Vama jasno da upravo ova mesta gde
25
26
27
28
29
30

1 je NATO pobio najviše Albanaca sada ovim glasinama "čuo sam, rekli su mi" i tako
2 dalje nastojite da obeležite kao mesto gde su izvršili zločine neki pripadnici
3 Vojske Jugoslavije ili policije, što nije tačno? Je li to Vaša namera?

4 O: Ko je odveo 500 ljudi? Gdje su oni? Možete li mi to reći, molim Vas,
5 gdje su oni?

6 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospodine Bećaj, ono što se tvrdi je da
7 ste Vi to sve izmislili? Da li je to istina ili nije?

8 SVEDOK: [simultani prevod] Molim Vas ponovite pitanje.

9 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Optuženi je rekao da ste Vi to sve
10 izmislili. Da li je to tačno ili nije?

11 SVJEDOK: [simultani prevod] Nisam to izmislio. Ja sam bio tamo i ovdje
12 svjedočim o stvarima koje sam lično vidio, vlastitim očima.

13 G. MILOŠEVIĆ:

14 P: A dobro, gospodine Bećaj, Vi ništa od ovoga o čemu svedočite niste
15 videli. Vi niste videli nikakvo streljanje. Je l' to tačno ili nije?

16 O: Tačno. Nisam to vidio.

17 P: Prema tome, Vi svedočite o nečemu što niste videli i što i ovde sad
18 priznajete da niste videli; je l' tako? Molim Vas razjasnite mi nešto...
19 razjasnite mi nešto što mi nije jasno na kraju Vaše izjave. Opisujete, to je
20 treći od... odozdo, na samom kraju od izjave pasus, opisujete kako su izgledali
21 ti pripadnici koje Vi smatrate nekom srpskom paravojnom grupom i tako dalje, ali
22 posljednja me rečenica tog pasusa interesuje. Kažete: "Napustili su mesto kada
23
24
25
26
27
28
29
30

1 je džip počeo da nam se približava"... "Oni su napustili mesto kada je džip
2 počeo da nam se približava." Ko je... Tko se to približavao? Kakav se džip
3 približavao? Šta je to bilo? Da li možete to da objasnite? Jer nije jasno iz
4 ovoga šta je... šta ste hteli da kažete.

5 O: Da, objasniću. Mi smo išli prema Kruša e Male /fon./ /Krushe e Madhe/
6 na putu za Albaniju. Dvojica vojnika su nas presreli. Bili su naoružani, imali
7 su bombe koje su visile na njihovim opasačima i u rukama i prijetili su nam.
8 Htjeli su da nas opljačkaju, tražili su novac. I onda su došla dva policijska
9 džipa - mislim da su bili policijski džipovi, nisam siguran - i onda su se ova
10 dvojica uplašili i pobjegli.

11 P: Dobro. Znači, Vi ste opisali događaj da su neki pljačkaši, kakvih u
12 svakom ratu ima, što nije sporno, koji su hteli da Vas opljačkaju, pobjegli kada
13 je počeo da Vam se približava policijski džip. Sad kažete dva policijska džipa.
14 Prema tome, da li Vam je jasno da ti pljačkaši niti pripadaju vojsci, niti
15 policiji, da su to obični drumski razbojnici?

16 O: Oni su bili u vojnoj uniformi, u vojnoj odeći. Ne znam ko su bili,
17 ali nosili su vojne uniforme.

18 P: Ma, to šta su... šta... šta neko može da nosi u ratu, to je druga
19 stvar. Jer su oni, kako Vi tvrdite, pobjegli od policije. Pa, valjda su s nekim
20 razlogom pobjegli od policije. Pokušavaju pljačku i beže kad se približava
21 policijsko vozilo. To je ono o čemu Vi govorite. Ali dobro, da... da sad idemo
22 dalje. Imam još samo nekoliko pitanja.

23 Da li znate da je u selu Meja, pored ovog srpskog policajca, da su
24 ubijena od strane UČK isto tako i tri Albanca, koja su bili lojalni građani

25

26

27

28

29

30

1 Republike Srbije? Da li Vam je to poznato?

2 O: Ne znam. Ne znam ništa o tome.

3 P: A da li Vam je poznata uopšte činjenica da je UČK ubila mnogo
4 Albanaca koji su poštovali državu, Republiku Srbiju, i ponašali se kao normalni,
5 mirni građani? Da ih je ubila UČK, Albanci, veliki broj. Da li to znate?

6 O: Ne znam.

7 P: Vi navodite da ste prešli u Albaniju 28. aprila. Koliko Vas je bilo u
8 grupi kad ste prešli granicu?

9 O: Konvoj se sastojao od stotina i stotina ljudi. Ne znam tačan broj,
10 ali znam da je bio veliki konvoj.

11 P: A čime ste prešli granicu?

12 O: Ja sam bio na zaprežnim kolima, kao što sam već rekao, i bilo je neke
13 dece na putu koja nisu mogla hodati, zato smo ih stavili na kola i povelili ih sa
14 sobom.

15 P: Ali uglavnom su ljudi bili na traktorima, a ne na zaprežnim kolima,
16 je l' tako, traktorima i kamionima?

17 O: Neki su bili na traktoru, neki su hodali peške. Bilo je ljudi koji su
18 čak išli peške.

19 P: A recite mi, molim Vas, zbog čega kažete da Vam je... da su Vam
20 oduzimana dokumenta na granici, paljena i tako dalje. Juče smo ovde videli film
21 gde Albanci krajem maja, a ne aprila, nego krajem maja u Prištini /Prishtinë/
22 vade pasoše i putuju prilično lepim autobusima na normalnim linijama. Ko Vam je

23

24

25

26

27

28

29

30

1 rekao da... da pričate tu priču kako su Vam oduzeta dokumenta i otimane stvari?
2 Objasnite mi to, molim Vas.

3 O: Taj put ide u Korenicu, čim pređete na asfaltni put, tamo je bilo
4 jedno ćebe koje su oni tamo raširili i rekli su nam da stavljamo svoje
5 dokumente, lične karte, sve šta imamo, na to ćebe.

6 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, ovo bi moralo da
7 bude Vaše poslednje pitanje.

8 G. MILOŠEVIĆ:

9 P: Da li ste ovo izmislili, gospodine Bećaj?

10 O: [simultani prevod] Šta hoćeš da kažeš - da sam izmislio ovo? Ne
11 razumem pitanje. Ja ništa nisam izmislio. Ja govorim o stvarima koje sam sâm
12 video. Ja ništa nisam izmislio.

13 P: Dobro. A da li je neko drugi to za Vas izmislio, pa Vam rekao da to
14 tako kažete?

15 O: Niko mi nije rekao. Ja sam kroz sve to prošao sâm, sve sam to
16 preživio lično i nikad neću to zaboraviti do kraja života.

17 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospodine Tapušковиću. Ne, ne. Gospodine
18 Tapušковиć.

19 G. TAPUŠKOVIĆ: Uvažene sudije, za svedoka Bećaja nema pitanja.

20 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Ima li dodatnih pitanja?

21 Dodatno ispituje g. Shin:

22 [Tužilac ispituje putem prevodioca]

23 P: Gospodine Bećaj, kada ste bili primorani da napustite svoje selo sa
24 porodicom 14. aprila 1999. godine, rekli ste da su spaljene Vaše kuće. Tada ili

25

26

27

28

29

30

1 kasnije, da li ste uspeli da saznate koliko je kuća spaljeno u Vašem selu i ako
2 jeste, možete li nam reći, otprilike?

3 O: Dok smo bežali, tačnije čim smo napustili selo, videli smo kako kuće
4 gore. I kad smo se vratili 80% kuća je izgorelo.

5 P: Kada ste Vi sa porodicom i ostalim seljanima se vratili u Račaj, da
6 li su bilo kakvi predstavnici vlasti, zvaničnih organa ili policija i vojska, da
7 li Vam je neko ponudio neku pomoć?

8 O: Ne, ne. Uopšte ne.

9 P: Da li je neko od srpskih vlasti, policije, došao da istraži
10 spaljivanja 80% kuća u Vašem selu?

11 O: Ne.

12 P: U izjavi pominjete da je policija tražila Vaše lične karte i
13 dragocenosti koje je trebalo da stavite na to ćebe bliz... blizu raskrsnice
14 između Meje i Orize /Oriza/. Da li su osobe koje su od Vas ovo zahtevale
15 objasnile zašto im trebaju Vaše lične karte i dragocenosti?

16 O: Oni su rekli: "Dajte nam vaše dokumente, jer vama oni više neće
17 trebati. Vi idete u Albaniju." A onda su nam uzeli novac.

18 P: Molim Vas, opišite nam uniforme koje su nosili ovi ljudi koji su od
19 Vas tražili da predate dokumente i novac?

20 O: Oni su imali na sebi policijske maskirne uniforme. To su bili
21 policajci.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: I koje su boje bile uniforme?

2 O: Nalik na policijske uniforme; maskirne zelenkaste uniforme.

3 P: Hvala.

4 G. SHIN: [simultani prevod] Nemam više pitanja.

5 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospodine Bećaj, ovim je Vaše svedočenje
6 završeno. Hvala Vam što ste došli u Međunarodni krivični sud da ga date. Sada
7 ste slobodni.

8 SVEDOK: [simultani prevod] Mogu li ja da postavim jedno pitanje? Imam
9 jednu molbu, molim Vas.

10 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Samo ako ćete biti vrlo kratki. Obično ne
11 dozvoljavamo svedocima da drže govore, ali možete postaviti jedno pitanje.

12 SVEDOK: [simultani prevod] Ja molim Haški sud i međunarodnu zajednicu da
13 rasvetle nestanak 500 ljudi za koje ne znamo gde su, a Milošević to mora znati.

14 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Mi ne možemo primiti na znanje taj Vaš
15 poslednji komentar o optuženom, ali ono što ste rekli o tih 500 ljudi ćemo
16 zaista uzeti na znanje. Hvala Vam.

17 SVEDOK: [simultani prevod] Hvala Vam.

18 [Svedok se povlači]

19 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Sada ćemo se baviti administrativnim
20 pitanjima.

21 Gospodine Ryneveld, imamo pred sobom zahteve koji se tiču, mislim, sedam
22 svedoka. Svi ti zahtevi su za prihvatanje dokaza po pravilu 92bis. Tu se... Prvi
23 je gospodin Miljaim Čekaj /Milaim Čekaj/, koji treba da svedoči o zatvoru Dubrava
24 /Burgu i Dubravës/ i govori o navodnim pogubljenjima i NATO bombardovanju.

25

26

27

28

29

30

1 Posle njega je Ismet Hadžiavdija /Ismet Haxhiavdiu/. Njegovo svedočenje
2 se tiče ubistava u ulici Miloša Gilića u Đakovici.

3 Gospodin Behar Hadžiavdija /Behar Haxhiavdiu/, isto tako.

4 Gospodin Gani Bačaj ili Bakaj /Gani Beqaj/, to je opet svedočenje o
5 Dubravi.

6 Zatim Izet Krasnići /Izet Krasniqi/, koji svedoči o napadu na konvoj.

7 Zatim Sofija Imeraj /Sofije Imeraj/, koja govorio o ubistvima koja su se
8 navodno desila u onom delu Padališta /Padalishtë/ koje naseljava šira porodica
9 Imeraj.

10 I gospodin Gerguri, koji govori o zločinima, tačnije napadu na konvoj u
11 Donjem Studimlju /?Donjem Sudimlju/.

12 Traži se da se ova svedočenja prihvate putem pismene izjave po pravilu
13 92bis. Naravno, moraćemo prvo da čujemo mišljenje optuženog.

14 Imate li Vi nešto da kažete, gospodine Ryneveld?

15 G. RYNEVELD: [simultani prevod] Ne. Kao što ste rekli to je... su
16 kumulativni dokazi i to je naš predlog.

17 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, čuli ste da se
18 predlaže prihvatanje sad ovih svedočenja po pravilu 92bis, tačnije po pismenoj
19 izjavi za ovih sedam svedoka, s tim da ih Vi unakrsno ispitujete. Mi znamo koje
20 je Vaše... koji je Vaš standardni prigovor, uobičajeni prigovor. Vi u principu
21 prigovarate svedočenju u obliku pismene izjave. Da li nešto želite da dodate
22 konkretno za ove svedoke.

23 OPTUŽENI: Nemam šta da dodam. Imam taj isti prigovor, da ne uzimam vreme.

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA MAY: [simultani prevod] U redu. Onda ćemo ih prihvatiti.

2 [Sudije većaju]

3 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Prihvatamo ove izjave, s tim da se
4 svedoci unakrsno ispitaju.

5 Gospodine Milošević, Vi ste ranije želeli nešto da kažete. Možda bi bilo
6 razumno, pošto ćemo sa ovim svedokom ući u privatnu sednicu.

7 OPTUŽENI: /prevod engleskog transkripta: "Ja neću pokrenuti nijedno
8 pitanje."/

9 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Ako nećete, nećete. Onda ćemo ući u
10 privatnu sednicu i čućemo o čemu se radi.

11 [Poluzatvorena sednica]

12 (redigovano)

13 (redigovano)

14 (redigovano)

15 (redigovano)

16 (redigovano)

17 (redigovano)

18 (redigovano)

19 (redigovano)

20 (redigovano)

21 (redigovano)

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Strana 9143 redigovana. Poluzatvorena sednica.

1 (redigovano)
2 (redigovano)
3 (redigovano)
4 (redigovano)
5 (redigovano)
6 (redigovano)
7 (redigovano)
8 (redigovano)
9 (redigovano)
10 (redigovano)
11 (redigovano)
12 (redigovano)
13 (redigovano)
14 (redigovano)
15 (redigovano)
16 (redigovano)
17 (redigovano)
18 (redigovano)

[Otvorena sednica]

19
20 G. RYNEVELD: [simultani prevod] Hvala, časni Sude. U svetlu Vaše odluke,
21 povodom svedočenja po 92bis, hteo bih da pozovem Miljaima Čekaja /Miliam Çekaj/
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 kao našeg sledećeg svedoka. On govori o zatvoru Dubrava.

2 I hteo bih da Vas podsetim gde se to nalazi, strana 5 atlasa Kosova,
3 kvadrant J12 pokazuje da je Dubrava oko 6 ili 7 kilometara istočno od Istoka
4 /Istog/.

5 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Neka svedok dâ svečanu izjavu.

6 [Svedok je ušao u sudnicu]

7 SVEDOK: MILAIM ĆEKAJ /MILJAIM ĆEKAJ/

8 [Svedok odgovara putem prevodioca]

9 SVJEDOK: [simultani prevod] Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu,
10 celu istinu i ništa osim istine.

11 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da. Izvolite sestii.

12 Ispituje g. Ryneveld:

13 [Tužilac ispituje putem prevodioca]

14 P: Gospodine, koliko sam shvatio Vi ste kosovski Albanac, musliman, 35
15 godina star, iz opštine Dečani /Dečan/ na zapadu Kosova.

16 O: Da.

17 P: I Vi ste poljoprivredni inženjer po diplomii, oženjeni ste i imate dva
18 mala sina i ćerku.

19 O: Da.

20 P: Da li je takođe tačno da ste služili obavezni vojni rok u inženjeriji
21 u Karlovcu i Vukovaru 1985 i 1986. godine?

22 O: 1985. i 1986, da.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li je takođe tačno, gospodine, da ste stupili u UČK početkom
2 aprila 1998. godine i da ste tamo bili instruktor za oružje u... da ste
3 obučavali ljude i rukovodili jednom četom? Da li je to tačno?

4 O: Da.

5 P: Posle događaja na Kosovu 1999. godine, da li ste dali izjavu našem
6 Tužilaštvu 17. maja 2000. godine?

7 O: Da.

8 P: I posle toga, gospodine, da li ste imali priliku da osvežite pamćenje
9 o toj izjavi na albanskom jeziku i da se pojavite pred predsedavajućim
10 službenikom ovog Suda i da pred njim potvrdite da je sadržaj Vaše izjave tačan i
11 verodostojan, koliko Vi znate i verujete?

12 O: Da.

13 P: I to je bilo 26. avgusta ove godine, 2002.

14 O: Da.

15 G. RYNEVELD: [simultani prevod] Časni Sude, sada predlažem da pročitam
16 ovaj kratki rezime svedočenja ovog svedoka i onda da postavim nekoliko pitanja i
17 pokažem fotografije iz vazduha zatvora Dubrava ovom svedoku. Vrlo ukratko.

18 Koliko sam shvatio, ovaj svedok je uhapšen 28. oktobra 1998. godine.
19 Uhapsila ga je srpska policija i jedan vojni oficir i odveden je u policijsku
20 stanicu u Peć /Pejë/. Tamo je saslušavan dva dana i saslušavalo ga je do osam
21 članova... do osam pripadnika policije. Tukli su ga i naterali su ga da potpiše

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 dokument od 15 strana na srpskom, za koji se kasnije pokazalo da je priznanje.
2 Onda je bio u zatvoru u Peći, iza policijske stanice, do 19. februara 1999.
3 godine u užasnim uslovima.

4 2. i 3. novembra 1998. godine, svedok je odveden u sud u Peći, gde ga je
5 saslušao istražni sudija Milomir Lazović. A 19. februara 1999. godine, svedok je
6 zajedno sa 50 do 60 drugih zatvorenika bio premešten iz Peći u zatvor u Dubravi.

7 Tamo je stavljen u ćeliju 48, na jedan od gornjih spratova bloka koji se
8 zvao C2, koji se u dokaznom predmetu 289 zove blok izolacije. On zna imena ljudi
9 koji su bili s njim u ćeliji i govori kako je prebijanje bilo svakodnevna pojava
10 tamo. Oni su 24 sata bili zatvoreni i nisu mogli ni da protegnu noge.

11 19. maja 1999. godine, NATO je bombardovao zatvor u Dubravi. Tokom
12 razgovora Tužilaštva sa svedokom, svedok je rekao da je prva bomba pala na
13 zgradu C1, koja je služila kao skladište za oružje i municiju srpskih snaga.
14 Ostatak zatvora je služio za logističke svrhe, kao njihov logistički štab između
15 marta i septembra 1998. godine. Tokom tog perioda, zatvorenici su bili
16 premešteni u druge zatvore. Dubrava je ponovo otvorena kao zatvor za albanske
17 zatvorenike početkom decembra 1998. godine.

18 Protivavionski topovi su bili blizu kod zatvora, van zida i oni su
19 pucali na NATO avione svakodnevno tokom bombardovanja.

20 19. maja jedna bomba je pala i na zgradu gde je on bio i tada je
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 poginulo troje zatvorenika. On... Jedan od tih zatvorenika zvao se Topalji
2 /fon./ /Topalli/. Svedok dalje govori o drugom incidentu, jednom dužem napadu
3 NATO-a, 21. maja 1999. godine, kada je video da su bombe pogodile toplanu,
4 administrativnu zgradu, tačnije, upravnu zgradu, kuhinju, salu i druge zgrade.
5 Tom prilikom poginulo je 18 ili 19 zatvorenika, od kojih on nekima zna imena.
6 Tokom razgovora s Tužilaštvom rekao je da je ukupno 23 zatvorenika poginulo
7 tokom bombardovanja NATO-a.

8 22. maja 1999. godine, rano ujutro, prit... zatvorenicima je rečeno da
9 se postroje ispred traž... stražarske kule, pod izgovorom da će biti odvezeni u
10 Niš u Srbiji. Stražari koji su imali neko oružje nalik na bazuke, koje je
11 poznato kao Zolja, automatske puške, minobacačke projekte, tromblonske mine i
12 ručne bombe, su onda pucali na zatvorenike. Ovog svedoka je... su... je pogodio
13 geler jedne grana... jedne bombe. Tokom jednog primirja u pucnjavi, ovaj svedok
14 je iskoristio priliku da pobegne u svoju ćeliju.

15 Kasnije, istog dana, svedok je video kako osmoro vojnika u zelenim
16 maskirnim uniformama ulaze u zgradu i ubijaju zatvorenike u prijemnom bloku. On
17 zna dva takva zatvorenika, zna im imena.

18 23. maja, otprilike u 5.00 sati, svedok, koji je se brinuo o
19 ranjenicima, video je kako ulaze u zatvorski krug ljudi u maslinastim uniformama
20 koji su imali napisano "Milicija" na leđima i imali su oznake "Vukovi".

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Ovi ljudi su bacali bombe u šahtove gde su se krili zatvorenici i pucali su iz
2 /?u/ njih iz automatskog oružja.

3 Zatvorenicima je naređeno da se predaju i posle su odvedeni u
4 gimnastičku salu. Svedok je poveo sa sobom i povredene. Posle otprilike sat
5 vremena, video je da se po krugu nalazi otprilike 100 leševa.

6 24. maja, sledećeg dana, svedok i ostat... ostatak zatvorenika,
7 uključujući i ranjenike, premešteni su u zatvoru Lipjanu /Lipljan/ autobusima i
8 kamionima. 10. juna svedok je bio iz Lipjana premešten u Požarevac . Dok je bio
9 u tom zatvoru, optužen je za organizovanje terorizma, na osnovu onog priznanja
10 koje je bio primoran da potpiše u Peći, i osuđen je na 18 meseci zatvora. Pušten
11 je 26. aprila 2000.

12 Takođe, opisuje i zatvorske službenike, uključujući i direktora zatvora
13 Dubrava, i takođe prilažu se uz njegovu izjavu i fotografije iz vazduha zatvora
14 Dubrava, sa oznakom onih lokacija koje su pomenute u njegovoj izjavi.

15 Molim da se svedoku pokaže dokazni predmet 289. I dok se to radi, molela
16 bih... molio bih sekretara da nam da broj za paket dokumenata koji se uvodi po
17 pravilu 92bis. Mislim da to još uvek nije podeljeno.

18 Ja znam koliko je sati. Završiću u roku od minut, časni Sude.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Ovo će biti dokazni predmet Tužilaštva
2 297.

3 G. RYNEVELD: [simultani prevod]

4 P: Gospodine Čekaj, ako pogledate fotografiju koja je sad na grafoskopu,
5 molim Vas da uzmete pisaljku i da nam vrlo brzo pokažete, kao prvo, zgradu gde
6 je bila Vaša ćelija u kojoj ste bili čim ste stigli u zatvor.

7 O: Ovo je bio blok C2. Ja sam bio u ovoj ćeliji 43, gde je prozor. To se
8 ovde vidi. A ovo je ćelija 47.

9 P: Ako pređemo na sportski teren, da li se ovde vidi stražarska kula na
10 ovoj fotografiji? A ako ne, gde se ona nalazila prema ovoj fotografiji?

11 O: Stražarska kula... toranj se ne vidi na ovoj fotografiji. On je bio
12 preko puta sportskog terena, ali to je bilo negde ovde. Ovde je spoljni zid, a
13 ova dva zida se ovde ukrštaju, ovde izvan okvira fotografije, i tu se nalazi
14 stražarska kula.

15 P: U redu. A gde su... a gde je muškarcima bilo rečeno da se postroje?
16 Pokažite nam to.

17 O: Rekao sam da je toranj bio ovde, a rano ujutro...

18 P: Radi zapisnika, sada pokazujete na nešto što je... izlazi iz okvira
19 ekrana i to je... se nalazi u donjem desnom uglu fotografije.

20 O: To se ovde ne vidi, ali naredili su nam... Naredili su nam, pre
21 svega, da se postrojimo svi, a posle izvesnog vremena on nam je na srpskom

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 rekao: "Postrojite se!" i taj stroj je bio odavde donde. I mi smo bili licima
2 okrenuti prema stražarskoj kuli.

3 P: Stražarski toranj se ne vidi ovde. Znači, stroj je bio licem okrenut
4 tom tornju?

5 O: Da. Licem okrenut, zbog toga što je takvo bilo naređenje.

6 P: Još jedno pitanje. Odakle se pucalo na Vas? Pokažite nam na
7 fotografiji ako možete.

8 O: Prvi pucnjevi su došli izvan zidina jer su verovatno koristili ručne
9 bombe, kašikare i bacače rakete, a onda su pucnjevi došli sa stražarske kule gde
10 su bili vojnici sa Zoljama i mitraljezima kalibra 8 milimetara, koji se takođe
11 zovu "ubice". Imali su pet mitraljeza tamo.

12 GĐA PREVODILAC: Prevodilac se izvinjava. Odatle su pucali na nas iz
13 mitraljeza.

14 G. RYNEVELD: [simultani prevod]

15 P: Ako možete da nam pokazivačem pokažete, da bi i sudije videle, odakle
16 se na Vas pucalo.

17 O: Zatvorenici su bili postrojani u ovom smeru, pucalo se sa stražarskog
18 tornja i izvan zidina. Vrlo je važno da pomenem da je u ovo vreme zid bio
19 oštećen, bila je na njemu jedna rupa od otprilike 20 santimetara i ovo je bilo
20 70 santimetara iznad zemlje. I dok smo se postrojavali, video sam kroz tu rupu
21 ljude s druge strane zida i videle su se cevi poluautomatskih pušaka i
22 mitraljeza.

23 G. RYNEVELD: [simultani prevod] To bi bila sva moja pitanja za sada.

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazne stranice 9152-9159 umetnute radi usklađivanja numeracije stranica.

1 Hvala, časni Sude.

2 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Sada idemo na pauzu, gospodine Ćekaj.

3 Molim Vas da ne zaboravite da ni s kim ne treba da govorite o svom svedočenju

4 tokom pauze i uopšte dok se svedočenje ne završi, i to se odnosi i na članove

5 Tužilaštva. Idemo na pauzu od 20 minuta.

6 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim, ustanite.

7 ... Početak pauze u 10.35h

8 ... Sednica nastavljena u 11.00h

9 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

10 Izvolite sjesti.

11 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Miloševiću.

12 Unakrsno ispituje g. Milošević:

13 P: Završili ste poljoprivredni fakultet u Prištini 1995. godine, shvatio

14 sam.

15 O: Da.

16 P: Je li to na redovnom prištinskom univerzitetu bilo?

17 O: Da.

18 P: Da li ste Vi kao Albanac imali bilo kakav problem sa studijama na

19 univerzitetu i diplomiranjem 1995. godine?

20 O: Naravno da sam imao problema jer, kao i na svim drugim fakultetima

21 prištinskog univerziteta, i Poljoprivredni fakultet je doživio istu sudbinu kao

22 i ostali nakon što je Vaš režim zauzeo univerzitet i izbacio nastavnike, odnosno

23 profesore i studente. Tako da sam ja dio svojih studija završio na zajedničkom

24 univerzitetu, a diplomirao sam u zgradi koja nije ni trebala da se koristi za

25 studije, ali sam završio studije na albanskom jeziku.

26 P: A kako ste mogli da studirate, ako kažete da su izbačeni bili

27 albanski studenti sa univerziteta?

28 O: Oni su izbačeni iz objekata koji su pripadali fakultetu, zahvaljujući

29 Vašem režimu. Izbačeni su nakon 1990. godine.

30 P: A gde ste Vi studirali do 1995. godine? Vi ste... Kad ste počeli da

1 studirate?

2 P: Nakon što sam izbačen iz fakulteta, Poljoprivrednog fakulteta,
3 objekta Poljoprivrednog fakulteta, ne znam koliko je to relevantno, ali ja sam
4 bio kod svojih roditelja u Njemačkoj neko vrijeme, a onda je na neki način,
5 zahvaljujući dobrovoljnim priložima samih Albanaca, a ne zahvaljujući režimu,
6 ponovo uspostavljeno obrazovanje i fakultet je ponovo počeo da radi i ja sam
7 završio četvrtu godinu studija.

8 P: A da li znate da ni Poljoprivredni fakultet, kao ni drugi fakulteti
9 na prištinskom univerzitetu nisu nikad prestajali sa radom i da su radili
10 normalno sve vreme?

11 O: Znam, ali jednom sam imao čast da odem na taj fakultet za kojeg
12 kažete da nije nikad prestao da radi. Međutim, tada me je zaustavila policija,
13 presreo me policajac, prijetio mi, maltretirao me, a to je bilo kada sam htio da
14 odem da dobijem potvrdu o ocjenama ispita koje sam položio. Tamo jednostavno
15 nije bilo mjesta za Albance.

16 P: Dajte, molim Vas. Nećete valjda da tvrdite da su pred fakultetima
17 stajali /sic/ policajci, pa gledali koga će da puste unutra ili neće? To nikad
18 nije bilo, to znate dobro.

19 O: Znam da nisu bili samo tamo, bili su i pred svim drugim fakultetima.
20 Da Vam to ilustrujem, mogu Vam reći da, na primer, pred Medicinskim fakultetom,
21 dekan u to vrijeme, kao što znate, trebali biste da znate, dekan je izbačen iz
22 njegove kancelarije.

23 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospodine Milošević, mislim da smo se
24 dovoljno bavili obrazovanjem. Molim Vas pređite na neku drugu temu.

25

26

27

28

29

30

1 OPTUŽENI: /?Dobro, gospodine May./ To je važno za verodostojnost svedoka
2 da kaže i ove neistine kao što je i dalje u njegovoj izjavi.

3 G. MILOŠEVIĆ:

4 P: Rekli ste da ste bili pripadnik UČK od aprila 1998., a maločas u ovom
5 glavnom ispitivanju, ako nije pogrešno bilo na transkriptu, rekli ste da ste
6 postali pripadnik nešto ranije. Od kad ste Vi pripadnik UČK? Ovde je pisalo, ako
7 se ja dobro sećam, 1996./1997., ali u Vašoj izjavi piše 1998. Šta je tačno?

8 O: Prije nego što odgovorim na ovo pitanje UČK, htio bih da kažem da ja
9 nisam govorio laži. A sada ću da odgovorim na Vaše pitanje. I postoji podatak
10 koji pokazuje da sam ja govorio istinu. Ja bih zamolio da me se ne prekida
11 uvredama, inače ću ja odgovoriti na isti način.

12 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospodine Čekaj, ja znam da je za Vas
13 vrlo emotivno ovo svedočenje i znam da ste pod... da ste napeti pri tome.
14 Optuženi je pod našom kontrolom. On može da postavlja pitanja, ima pravo da
15 postavlja pitanja na ovom suđenju i on ima pravo da testira svjedočenje
16 svjedoka. Na Vijeću je da odluči da li su pitanja relevantna ili nisu i bilo bi
17 bolje da, umesto što se raspravljate s njim, imate na umu da svjedočite pred
18 Sudom. obraćajte se nama i odgovarajte na pitanja najbolje što možete. Ako ne
19 možete da odgovorite na pitanje, jednostavno recite: "Ne mogu da odgovorim na
20 pitanje," i recite zašto ne možete. A onda ćemo mi odlučiti kako da se dalje
21 nastavi. Nemojte se osjećati uvrijeđenim zbog optužbi koje iznosi optuženi.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 On ima pravo da iznosi takve tvrdnje, a na nama je da odlučimo da li u tome ima
2 nečega ili nema. Molim Vas, brže ćemo napredovati ako se usmjerite samo na
3 pitanje i odgovarate što je kraće moguće.

4 Isto važi i za Vas, gospodine Milošević. Molim Vas nemojte da
5 raspravljate sa svjedokom, inače ćemo izgubiti puno vremena.

6 G. RYNEVELD: [simultani prevod] Ja bih samo htio da kažem da svjedok
7 reaguje na tvrdnju da je... da ima neistina u njegovoj izjavi.

8 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da, naravno.

9 SVEDOK: Ja shvatam to što ste rekli, časni Sude, i ja ću odgovoriti na
10 svako pitanje. Ali kada je reč o drugom pitanju, odnosno o prvom pitanju UČK,
11 tačno je da sam se ja pridružio u aprilu 1998. godine, a drugi datumi koje
12 pominje optuženi, ja nisam nikada pomenuo takve datume u bilo čemu što sam rekao
13 ili napisao. I nikada nisam rekao da sam imao ikakve veze sa UČK 1996. ili 1997.
14 godine. To je neka zabuna.

15 G. MILOŠEVIĆ:

16 P: Dobro. Pitao sam Vas od kad ste pripadnik, kažete 1998. i to je
17 dovoljno. Bili ste komandant jedne jedinice i unstruk... instruktor za oružje za
18 okrug koji je obuhvatao 13 sela; je l' tako?

19 O: Jednostavno sam služio u svom vlastitom selu, Irzniću /?Rzniću/
20 /Irzniq/. Ne znam kako je došlo do toga da se pomene tih 13 sela, ali tačno je
21 da je Irznić /?Rznić/ jedna lokalna zajednica koja obuhvata 13 sela.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 I svi muškarci iz tih sela su prošli kroz obuku koju sam pomenuo za svoje selo.

2 A svi ostali podaci su u ovoj izjavi.

3 P: A kojom ste jedinicom Vi komandovali?

4 O: Ja sam bio zapovjednik čete u selu u kojoj su... u kojem su postojale
5 tri čete; prva, druga i treća. Ja sam bio komandant prve čete, odnosno komandir
6 prve čete, i kao što sam već pomenuo u svojoj izjavi, ja sam se bavio obukom
7 mladića, bio sam instruktor za oružje i znate na šta se sve odnosi obuka. Drugim
8 riječima, fizička spremnost, tehničke vježbe, druga tehnička pitanja koja se
9 odnose na oružje.

10 P: Recite mi /?koliko ljudi je/ brojala ta jedinica kojom ste Vi
11 komandovali, koju kvalifikujete kao četvu. Koliko je brojala?

12 O: Tokom obuke, bilo je više od 145 ljudi.

13 P: Dobro. A recite mi kakvim je naoružanjem jedinica bila naoružana.

14 O: Četa je imala svo konvencionalno oružje koje pripada četi.

15 P: Šta spada u to konvencionalno oružje koje pripada četi? Objasnite
16 preciznije.

17 O: Da, mogu to objasniti. Imali smo protivtenkovsko oruđe, imali smo
18 ručne minobacače, imali smo mitraljeze 12,7 milimetara i 8 milimetara kalibra i
19 imali smo redovno pješadijsko oružje.

20 P: Vi normalno pešadijsko oružje smatrate, to svaki vojnik automatsku
21 pušku; je l' tako?

22 O: Prvo nismo imali takvu vrstu naoružanja, ali kasnije se situacija
23 popravila.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Dobro. Vi ste od aprila, kako ovde piše, 1998. bili na tim poslovima.
2 A u koliko je napada na vojsku i policiju i građane u leto i jesen 1998.
3 učestvovala ta Vaša jedinica i u kojim napadima?

4 O: Umjesto "napade" ja bih rekao "odbrambene operacije", jer mi nismo
5 išli nigdje u Šumadiju ili u Požarevac u Srbiji. Mi smo branili svoje vlastite
6 teritorije, svoje vlastite domove i svoje položaje.

7 P: Recite mi u kojim ste sukobima, ako ćete tako da je okvalifikujete,
8 učestvovali sa Vašom jedinicom protiv vojske i policije.

9 O: Ako Vam je potrebna ta informacija, trebali biste uzeti tu
10 informaciju iz operativne sobe Vaših jedinica. Ali mi smo se uvijek branili, mi
11 nikada nismo napadali.

12 SUDIJA MAY: [simultani prevod] U koliko operacija odbrambenog karaktera
13 ste učestvovali, gospodine Ćekaj /?Ćekaj/?

14 SVEDOK: [simultani prevod] Zavisi, jer mi smo imali neku vrstu
15 rasporeda. I zavisno do toga da li sam bio na dužnosti ili nisam, da li je bila
16 u pitanju velika opasnost, ja bih uvijek učestvovao. Čak i ako sam bio na
17 dopustu, koji sam zaslužio, ja bih opet u tome sudjelovao. Ali ja zaista ne znam
18 koliko je bilo takvih operacija.

19 G. MILOŠEVIĆ:

20 P: Dobro. Je l' bilo mnogo borbi u kojima ste učestvovali?

21 O: Da, bilo je.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Kol'ko ste ubili Srba, Vi lično?

2 O: Nisam ubijao Srbe. Ja sam sudjelovao u borbama i u ratu se to ne zna.
3 A kada pitate koliko ste ih ubili, to se onda pod tim misli na strijeljanje. Ja
4 nisam nikoga strijeljao.

5 P: A koliko ste ubili civila, /nečujno/?

6 O: Ovde sam da govorim istinu i ja sam pod zakletvom. Ja ću ponoviti tu
7 istinu, a to je i to mogu da kažem sa punom odgovornošću, UČK je bila jedna od
8 najčišćih vojski koja nikada nije ubijala civile, ni Albance, ni Srbe. Postoji
9 dokumentacija o tome. Od početka jula sam prolazio kroz neka sela i vidio sam
10 različite svinje u dvorištima i pitao sam svog vozača kako to da u ovim
11 muslimanskim selima drže svinje, a onda mi je on rekao: "To je Treškova kuća."
12 Ja ne znam njegovo prezime, ali znam da je on bio komandir policije u Dečanima.
13 Njegova kuća je bila nedirnutu sa kompletnom infrastrukturom i vrata su bila
14 otvorena kao što bi bila u normalnim okolnostima.

15 P: Nastojte da odgovarate na moja pitanja. Pitao sam Vas dakle, koliko
16 ste ubili 1988. godine u leto i jesen sa svojom jedinicom ljudi?

17 SUDIJA MAY: [simultani prevod] On je rekao da nisu ubijale civile.

18 G. MILOŠEVIĆ:

19 P: Koliko ste vojnika i policajaca ubili?

20 O: Ne znam. Teško je to reći.

21 P: Pa, u tome i jeste problem. Vi da li ste zbog toga uhapšeni od strane
22 policije i prebačeni u istražni zatvor u Dubravi?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Prvo sam uhapšen i držali su me četiri mjeseca u Peći, od toga 84
2 dana u izolaciji u ćeliji broj 14 gdje su bili užasni uslovi, a onda su me
3 držali mjesec dana u prostoriji broj 3 u Peći. A 11. februara su me prebacili u
4 zatvor Dubrava.

5 P: Vi u istražnom postupku i kasnije na suđenju u Okružnom sudu u
6 Leskovcu, niste priznali ovo što sad govorite da ste radili, a bili ste, kao što
7 sad ovde kažete, čak i komandant te jedinice i učestvovali u tim terorističkim
8 aktivnostima protiv legalnih organa vojske i policije. Dakle, Vi ste osuđeni
9 samo za ono što Vam je dokazano; je l' tako?

10 O: Pomenuli ste istražni postupak, a jako dobro znate jer ste i Vi
11 pravnik, znate kakav je istražni postupak. A kada je riječ o istražnom sudiji,
12 Milomiru Lazoviću, ja sam se branio tako što sam ćutao.

13 A kada je riječ o presudi koja je izrečena u Leskovcu, stražari - a
14 možete naći njihova imena - i advokat, ne znam kako se... ime advokata, ne znam
15 kako se to uopšte moglo zvati suđenjem, kada su stražari slje... sjedili s moje
16 lijeve i desne strane i sve vrijeme mi prijetili i govorili da će mi iskopati
17 oči i da će me zaklati ako ne priznam da sam kriv u odnosu na sve optužbe. Prema
18 tome, nemojte, molim Vas, spominjati istragu.

19 P: He, gospodine Ćekaj /?Ćekaj/, /nećujno/ u oružanim sukobima sa vojskom
20 i policijom uhapšeni ste i osuđeni na godinu i po dana, a čak ne znate ni koliko
21 ste ljudi ubili i smatrate da Vam je učinjena nepravda; je l' to tačno?

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Dozvolite da povučem sličnu paralelu između Vas i mene i kako se
2 prema nama odnosi.

3 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Mislim da nema potrebe da u to ulazimo.
4 Gospodine Milošević, on se već pozabavio ovim. Nema potrebe da dalje insistirate
5 na tome. I čuli smo šta se desilo i čuli smo njegovu priču prilikom ovog
6 suđenja. Molim Vas da idemo dalje.

7 G. MILOŠEVIĆ:

8 P: A da li znate za krivično delo za koje ste Vi osuđeni na godinu i po
9 dana, po Krivičnom zakoniku Jugoslavije može da bude kazna i do 15 godina?

10 O: To nije tačno i žao mi što ste to pomenuli Vi kao pravnik, jer po
11 članu 115 i 125 se pominje 15 godina u zatvoru, a po članu 125 se pominje... i
12 133 se pominje 20 godina u zatvoru, zato što, ako se sa stvarima pretjeruje,
13 onda znate kuda to vodi.

14 P: Pa, da li smatrate da ste blago osuđeni za delo koje ste izvršili?

15 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospodine Milošević, naravno da on misli
16 da je to nepravda. To nije relevantno ovdje. Sve to što se desilo i njegovi
17 osjećaji u vezi s tim nije relevantno za ovaj postupak. Prema tome, molim Vas da
18 idemo dalje.

19 OPTUŽENI: /nečujno/ Pa od kraja ovog letnjeg raspusta, Vi ovde samo
20 dovodite na klupu za svedoke teroriste i ubice. To je sramota za zapadno
21 pravosuđe. Teroristi...

22 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da li imate još pitanja za ovog svjedoka?
23 Ako imate, molim Vas postavite.

24

25

26

27

28

29

30

1 Ne, gospodine Ćekaj /?Ćekaj/, neću Vam dozvoliti da se i Vi uključite u
2 ovo. Molim Vas da idemo dalje.

3 Molim Vas nastavite sa unakrsnim ispitivanjem svjedoka.

4 G. MILOŠEVIĆ:

5 P: Rekli ste da su Vas tukli, a da su se četiri dana posle toga, da ste
6 se našli pred sudijom. Ako ste Vi zaista bili prebijeni, onda je to moralo da
7 bude vidljivo.

8 Prema tome, zašto ste izmislili ovo? Posle četiri dana morale bi na sudu
9 da se vide te Vaše povrede.

10 O: Za takvo nešto bi bilo najbolje kontaktirati upravnika zatvora u
11 Peći, koji je vidio u kakvom sam ja bio zdravstvenom stanju. A kada je riječ o
12 vidljivim stvarima, stvarima koji je mogao da vidi i istražni sudija, tamo je
13 sve bilo toliko izmiješano da je bilo teško reći ko je bio sudija, ko su bili
14 stražari, ko su bili tjelohranitelji i sve je to bilo vrlo izmiješana situacija
15 i zbunjujući postupak.

16 P: Molim Vas, gospo...

17 O: A kada je riječ o blagoj kazni o koju Vi govorite. Ja mislim da sam
18 dobio jako tešku kaznu i morao sam da platim i veliku novčanu kaznu u devizama.

19 P: A veliku novčanu kaznu? Gospodine Ćekaj /?Ćekaj/, ovde piše da ste
20 tražili da bude prisutan Vaš advokat, Albanac, Adem Gorani, i kažete da je zato
21 odložen pretres i narednog dana je on bio prisutan. U Vašem predmetu nema,
22 dakle, nikakvog prigovora ni Vas, ni Vašeg advokata da Vas je neko tukao. A kao
23 što znate, to je krivično delo. Prema tome, kako objašnjavate da sad tvrdite da
24 Vas je neko tukao, kad ste imali advokata koji bi sigurno takav prigovor uložio
25 ako se Vi ne bi setili to da uradite?

26 O: U to vrijeme bilo je mnogo žalbi i... i pored onoga što Vi nazivate

27

28

29

30

1 zvaničnim vlastima, na čijem čelu ste Vi bili, bilo je i drugih kanala koji su
2 uzimali novac i bili uključeni u prljave poslove. I predsjednik suda u Peći je u
3 tome sudjelovao, a isto važi i za Leskovac, Kraljevo, Niš i druga mjesta. Vi to
4 jako dobro znate. Znae kako su se stvari obavljale u to vrijeme. To se dešavalo
5 i u Požarevcu.

6 P: Ja... ja jako dobro znam da je /nečujno/ zatvoru, a jako dobro znam
7 da Vaš advokat, koga ste Vi doveli, je svakako morao da o tome ostavi pismeni
8 trag na sudu da je to bilo istina. Isto to jako dobro znam.

9 A što se tiče ove Vaše tvrdnje, citiraću Vam... citiraću Vam Vašu
10 presudu.

11 O: Ne. Ne samo da je postojala mogućnost da Vas tuku, već i da Vas
12 ubiju, jer više od 150 zatvorenika je premlaćeno. Ja sam do sada već i zaboravio
13 ta premlaćivanja.

14 [na B/H/S-u] Ne premlaćeno, nego ubijeno. Vaša, ovaj, interpretorka
15 /sic/.

16 GĐA PREVODILAC: Dakle, ubijeno, ne premlaćeno, već ubijeno.

17 G. MILOŠEVIĆ:

18 P: Dobro. To je ono što Vi tvrdite.

19 O: [na B/H/S-u] Ne tvrdim, nego to je živa istina.

20 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Molim Vas, jedan po jedan.

21 G. MILOŠEVIĆ:

22 P: /nečujno/ onim, kako ste rekli novčanim iznosima, malopre ste rekli
23 kojim ste kažnjeni, osuđeni ste - ovde je Vaša presuda - znači, na kaznu zatvora
24 od trajanju od jedne godine i šest meseci, u koju se uračunava vreme provedeno u
25 pritvoru i obavezuje da sudu na ime troškova krivičnog postupka plati iznos od
26 1.000 dinara, to je 30 maraka, da bi bilo jasno ovima ovde, a na ime paušala
27 iznos od 5.000 dinara, to je nekih 120 maraka, a sve u roku od 15 dana.

28
29
30

1 Dakle, to su te ogromne novčane kazne, kojima ste kažnjeni, a ova je
2 jasna. Uz to ima i presuda Vrhovnog suda, koja je odbila žalbu tužioca da Vam
3 poveća kaznu i žalbu bar... branioca da Vam smanji kaznu. I to je tako. Je li
4 tako, gospodine Ćekaj /?Ćekaj/?

5 O: [na B/H/S-u] Nije tako.

6 P: Jesam li tačno...

7 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Dozvolite svjedoku, da odgovori.

8 Izvolite, ako želite nešto da kažete, gospodine Ćekaj /?Ćekaj/.

9 SVEDOK: [simultani prevod] Mogu li da govorim s njim u B/H/S... na
10 B/H/S-u.

11 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Suština je u tome da Vi svjedočite, a ne
12 da se raspravljate s njim. On Vam je iznio cifre u vezi sa novčanom kaznom i
13 pročitao je dio presude. Da li ima nešto što Vi želite da kažete u vezi s tim?

14 SVEDOK: [simultani prevod] Da. Pomenuo sam dolare, nisam pominjao
15 dinare. I ne znam kako je to prevedeno. To je pitanje Vaših prevodilaca. Morao
16 sam prvo da platim 10.000 dolara, a onda još oko 15.000 maraka kasnije u Srbiji.

17 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Kome ste morali da platite taj iznos?

18 SVEDOK: [simultani prevod] Dželatima sa suda.

19 OPTUŽENI: Pošto je ovo očigledna... očigledna situacija da ovaj svedok
20 ne govori istinu, onda molim da se ova presuda uvrsti kao dokazni predmet jer
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 je tačno navedeno koliko je osuđen i vremenski i šta je morao da plati od
2 troškova suđenja. Ja sam citirao...

3 SUDIJA MAY: [simultani prevod] To ste već rekli. To ste već rekli.

4 Gospodine Miloševiću, presuda može biti uvrštena u dokazni materijal ako
5 nam je dostavite. Tužilaštvo će naravno imati priliku da iznese svoje prigovore,
6 ako ih ima, kada bude pročitalo to. Ostalo Vam je još 15 minuta za unakrsno
7 ispitivanje. Ako osporavate svedočenje ovog svedoka o pogubljenjima koje on
8 tvrdi da su se desili u Dubravi, imate još 15 minuta to da učinite.

9 OPTUŽENI: Pa, ja se nadam da imam nešto više vremena, gospodine May, jer
10 i druga strana ga nije ispitivala propisanih 5 minuta, nego mnogo duže, a
11 pretpostavljam da nećete ni mene ograničiti.

12 Vi govorite... da prelazim odmah na... na Dubravu.

13 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Pošto ste to pomenuli, moram reći da ćete
14 imati svoje uobičajeno vreme, a to je do 11.45h.

15 OPTUŽENI: Dobro.

16 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Izvinite, treba mi jedno razjašnjenje.
17 Imamo dva dokumenta ovde.

18 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Izvolite.

19 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] To su dva dokumenta. Oba su na srpsko-
20 hrvatskom.

21 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Isti broj sa oznakama A i B.

22 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti 33A i 33B.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. MILOŠEVIĆ:

2 P: Vi govorite da su protivavionski topovi koji su pucali na avione
3 NATO, čitam Vašu izjavu, bili jedan do dva kilometra od zatvora i kažete:
4 "Jednom ili dvaput video sam dimni trag protivavionskih raketa koje su ispaljene
5 na avione."

6 Prema tome, ako su ta oruđa 2 kilometra od zatvora, kakve oni imaju veze
7 sa samim zatvorom?

8 O: Ja ne znam... Ne znam za kilometar ili dva, ali rekao sam u izjavi da
9 je korišćeno protivtopovsko /?protivavionsko/ naoružanje od strane Vaših snaga.
10 Ti topovi su se nalazili van zidina zatvora i to tokom celog bombardovanja, od
11 početka do kritičnog dana 23... 19., 20. i 21. i 23. Ja sam možda to spomenuo
12 ranije, moji prozori su gledali na zid, moja ćelija je bila 48 u levom krilu.

13 P: Molim Vas kraće mi odgovorite. /nečujno/ dajem nikakve pretpostavke i
14 pitao sam Vas kakve veze ima neki položaj raketne ili PA jedinice koji je dva
15 kilometra od zatvora sa zatvorom? Vi ste instruktor za oružje, kažete.

16 O: Pa, to je vrlo bitno, jer tamo nisu imali dovoljno prostora i zato su
17 morali da se premeste na neko mesto gde će moći da vrše svoje operacije, nisu
18 mogli ostati neposredno pored zatvora.

19 P: Dobro. Dobro. /nečujno/ je l' tako?

20 O: Tako je.

21 P: I ovde piše bombe su prodrle sve do prizemlja. Vi ste bili na prvom
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 spratu, je li tako, bloka C2?

2 O: Da. U sredini paviljona C2.

3 P: Dobro. /nečujno/ su poginula samo tri čoveka; je li to Vi tvrdite?

4 O: Da. Da, to je tačno. Bombe su pale tačno u sredinu paviljona, odmah
5 pored sobe upravnika. To je bila soba koje... u kojoj se nalazio televizor i
6 tamo je bilo 20 zatvorenika unutra. Bombe su eksplodirale i mnogi ljudi su bili
7 povređeni ili poginuli. Onda su bombe pale i na levi deo hodnika osim toga.

8 P: Dobro, ali... Razumeo sam, znači /nečujno/ pustili posle da idete u
9 taj školski blok da ostanete u hodnicima, da ne budete zatvoreni, rekli su i
10 Vama i njima da pomogne Bog, a da možete slobodno da se kretate /sic/ po parku
11 oko zgrada, kuhinje i pozorišta; je li tako?

12 O: Samo jedan detalj.

13 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Izvolite.

14 SVEDOK: [simultani prevod] Jedan važan detalj koji previđate,
15 pretpostavljam namerno, a to je da pošto smo provalili nekoliko vrata, zašto nam
16 je trebalo 40 do 60 minuta, izašli smo u dvorište. Onda je do nas došao Miloljub
17 Vidić sa svojom ekipom i naredio nam da sednemo na jednoj strani paviljona C1,
18 na otvorenom prostoru.

19 P: Dobro. Izgleda da ja /nečujno/ dugo da... da ja mogu da Vam postavim
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 onda samo malo pitanja. Molim Vas napisali ste ovde, govorite sad o 21. maju:
2 "Nakon toga, pogođene su sve zgrade unutar kruga zatvora." Znači, kažete:
3 "Pogođene sve zgrade unutar kruga zatvora. Jedna raketa ili bomba, očigledno
4 namenjena pozorištu, promašila i detonirala na asfaltu oko sedam metara od mesta
5 gde smo bili; na mestu je ubijeno 18 ili 19 zatvorenika." Pa onda kažete ko je
6 bio među ubijenima. Tu tih 19 ili 18 zatvorenika koje ste Vi videli ubijenih na
7 sedam metara, to je ono što ste Vi videli. A u isto vreme kažete da su bombe
8 pogodile sve zgrade zatvora. Prema tome, Vi niste mogli videti koliko je ljudi
9 poginulo u tim svim zgradama zatvora. Je l' tako ili nije, gospodine Čekaj
10 /?Čekaj/?

11 O: Gledajte...

12 P: Pa, samo odgovorite je l' tako ili nije.

13 O: [na B/H/S-u] Ne. Moram da objasnim ovo. Moram da objasnim. Moram,
14 pošto nije tako.

15 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Pravite pauze. Dozvolite svedoku da
16 odgovori.

17 G. MILOŠEVIĆ:

18 P: /prevod engleskog transkripta: "To niste tako napisali ovdje?"/

19 O: Časni Sude, on previđa jedno vrlo bitnu stvar, i to namerno, a to je
20 momenat kad smo napustili paviljon C2, kada je Dragan Milanović došao i pretio
21 nam. Rekao je: "Tražite republiku..."

22 P: Molim Vas, to se ne odnosi na moje...

23 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Dajte mu da završi.

24 G. MILOŠEVIĆ:

25 P: To se ne odnosi na moje pitanje, uopšte.

26

27

28

29

30

1 O: To možda zvuči neverovatno, ali ta raketa je pala sedam do osam
2 metara od nas i to je rastojanje na kome je bio taj krater. Prvo je na mestu
3 ubijen Ismet Berbataj /Ismet Berbataj/. Onda je još jedan čovek poginuo, i to mu
4 je glava otkinuta. Hameraj /?Kurmehaj/ je bio odmah pored mene. Takođe sam
5 pomenuo dr. Behara /?Bahri/ iz Đakovice. I sve je to istina.

6 P: Dobro. Moje pitanje je bilo: rekli ste pogođene sve zgrade zatvora,
7 objasnili ste to šta je bilo neposredno sedam metara od Vas, da je tu poginulo
8 19, Vi niste mogli s tog mesta znate koliko je još zatvorenika poginulo u
9 zgradama, a znate da je poginuo i pomoćnik upravnika i ranjeni neki stražari i
10 radnici zatvora i tako dalje. Vi niste mogli znati kol'ko je još poginulo
11 zatvorenika. Je l' to tačno ili nije?

12 O: Miki nas je pitao koliko je ljudi poginulo, tako sam i saznao. I neki
13 ljudi su izašle iz zgrade, pokupili leševe i stavili ih na traktore. To je bilo
14 i sa ranjenicima od 19. maja. A onda smo pokupili leševe, pokrili ih ćebadima i
15 takođe smo ih prebrojali.

16 Još jedan važan detalj za ovaj Sud je da smo zapisali ime i prezime
17 svakog zatvorenika. Stavili bismo im cedulju sa imenom u džep ili negde sakrili
18 u odeću ili kod njihovog tela. Tako su radili Vaši dželati, ja ne mogu čak ni da
19 kažem vojnicima, moram reći dželati, oni su to uradili. A razlog što smo ovo
20 učinili je vrlo... je što je to vrlo bitno za njihovu identifikaciju i čak i
21 danas, jer mnogi ljudi od tih su ubijeni, njihovi grobovi se ne znaju.

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Imate još deset minuta.
2 OPTUŽENI: /nečujno/ padne na pamet. A ne...
3 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Miloševiću... gospodine Miloševiću,
4 nastavite.
5 G. MILOŠEVIĆ:
6 P: Piše u Vašoj izjavi: "Bombardovanje zgrada /?se/ nastavilo dva ili
7 tri sata. Avioni su se smenjivali u bombardovanju zatvora i ispaljivanju raketa.
8 Kad bi završili odletali su, a drugi avioni su ih zamenjivali i nastavljali
9 bombardovanje. Ostali smo u bloku C2 dok nije pao mrak, a onda smo otišli do
10 sportskog terena gde su se okupili ostali zatvorenici. Ovde su neki zatvorenici
11 bili pogodeni i ranjeni fragmentima bombi koje su padale preko zida," i tako
12 dalje.
13 E sad, ova Vaša, kako bih rekao glavna tema. Ja ću Vam pročitati šta ste
14 Vi rekli, al' prvo mi odgovorite na pitanje: koliko je policajaca navodno, kako
15 Vi tvrdite, učestvovalo u tom pucanju na Vas dok ste bili na tom prostoru
16 otvorenom u zatvoru postrojeni? Samo broj mi kažite, molim Vas, bez dodatnih
17 objašnjenja.
18 O: Ne mogu Vam reći broj. Mogu reći otprilike oko njih 20, na osnovu
19 podatka što smo se 23. maja svi okupili ponovo po naređenju, isti čovek,
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 tačnije isti glas - pošto je taj čovek nosio masku - nam je to naredio. I tad
2 sam imao čast, takoreći, da budem na metar daleko od njega. 23-eg ih je bilo 20
3 ili 30, ali tog konkretnog dana ne mogu reći tačan broj jer nisam mogao da
4 brojim, ali 23-eg nas je bilo... ih je bilo 20 ili 30 u različitim uniformama.

5 P: Dobro. Ja Vas pitam /nečujno/ tome. Kažete 20-30. E sad, molim Vas,
6 evo šta Vi ovde pišete. Pucali su kroz Vas; je l' tako? Kaže: "Iz bazuka i
7 automatskog oružja, sa spoljne strane ispaljivani su na nas minobacački
8 projektili i puščane granate." Vi ste prepoznali, kažete, zvuk koji proizvode u
9 vazduhu i tako dalje. Znači, pucali su na Vas iz automatskog oružja, iz bazuka,
10 iz minobacača preko zida, bacali ručne granate i tako dalje, pre toga Vas
11 postrojili i krenuli da Vas pobiju. Je l' to Vi tvrdite?

12 O: Vi namerno unosite zabunu, jer oni nisu gađali bazukama preko zida. U
13 mojoj izjavi ne piše "bazuka", nego nešto slično bazuki, a konkretno "Zolja".
14 Pucali su iz tog oružda... s tim oružjem nalik na bazuke i oni su se nalazili u
15 tom trenutku s druge strane zida. Bacali su bombe preko zida i pucali su kroz tu
16 rupu automatskom... automatskim oružjem i drugim oružjem.

17 P: Dobro. Dobro, molim Vas. Ajmo da /nečujno/.

18 O: Ne. [na B/H/S-u] Nije bajka kažem. Može da bude... Ove Vaše reči
19 /?su/ bajke, al' ni...nije bajka. To je živa istina.

20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Obojica morate da imate u vidu da se
2 nalazite u sudnici i ovakva rasprava nam nimalo ne pomaže.

3 Gospodine Čekaj, molim Vas da imate u vidu da odgovarate na pitanja
4 Suda, a ne raspravljati se sa optuženim.

5 G. MILOŠEVIĆ:

6 P: Dakle, Vi opisujete sledeće /nečujno/ ovo se desilo, po Vašem:
7 postrojili su Vas... postrojili su Vas i izvršili streljanje; je l' tako? To Vi
8 tvrdite? Postrojili su Vas, streljali Vas, a onda ste se Vi razbežali, ali niste
9 pobegli jer ste ostali u okviru zatvora, a oni su Vas posle toga prikupili, pa
10 Vas onda nisu streljali, nego su Vas spakovali u autobuse i kamione i Vas više
11 od 800 odvezli u druge zatvore. Je l' to Vaša priča?

12 O: Naše postrojavanje i streljanje ne može drukčije da se nazove osim
13 streljanje. Ko, zašto, kako i tako dalje, to su sve pitanja na koja Vaše vlasti
14 mogu bolje da odgovore.

15 P: A dobro, da li možete da mi objasnite kakvog smisla ima? Čak da je
16 neko imao takvu ideju, da Vas postroji, da Vas strelja, pa da Vas onda... Vas
17 800 prebacuje u druge zatvore, ranjenike nosi u bolnice, brine se o Vama, donosi
18 Vam hleb, hranu, cigarete i tako dalje, pošto Vas je streljao. Kakvog se... Da
19 li možete da objasnite?

20 SUDIJA MAY: [simultani prevod] To nije pitanje na koje on treba da
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 odgovori. Morate da pitate odgovorne. Možete da formulišete ovako: "Da li Vi
2 vidite neku logiku u onom što se dešavalo? Da li ste Vi tu shvatili neku... koja
3 je bila namera ili ne?"

4 SVEDOK: [simultani prevod] Tu nema nikakve logike. Jedina logika je da
5 su to bili mentalno ili duševno bolesni ljudi i koji su osjećali nacionalističku
6 mržnju.

7 OPTUŽENI: /nečujno/ objasniti zato što je neobjašnjivo, gospodine May. O
8 tome se radi.

9 G. MILOŠEVIĆ:

10 P: Da li je ovo, gospodine Ćekaj /?Ćekaj/, pošto je jasno, evo juče smo
11 gledali i film BBC-a u kome se vide katastrofalne posledice u bombardovanju
12 zatvora, čak je i za vreme snimanja bio jedan talas bombardovanja.

13 O: [na B/H/S-u] Pa pitaj konkretnije.

14 P: I da li i... i u kome je izvučena 93 leša /nečujno/. Da li je ovo što
15 Vi pričate da se umanju taj zločin koji je NATO izvršio gađajući zatvor kao
16 civilni cilj? Je li to svrha Vašeg svedočenje?

17 O: Ja nis... ne vidim nikakvo pitanje u onome što ste rekli. Ali čak i u
18 takvo... na takva pitanja mogu da odgovorim. Zbog bombardovanja poginulo je
19 dvadeset troje ljudi, a drugi su poginuli od pogubljenja i nemilosrdnih
20 ubistava. I kada se radi o krvnoj zavadi. To je moj odgovor.

21 P: A da li znate da je samo 30 leševa izvučeno bez ikakvih povreda
22 /nečujno/ od takozvanog *blast* efekta, od udara eksplozije, kojima su popucala
23 pluća i tako dalje, od udara eksplozija?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Gde su oni nađeni?

2 P: Da li znate ili ne znate? Odgovorite mi sa "da" ili "ne".

3 O: Gde su otkopana ta... tih 30 leševa bez ikakvih rana i povreda. Ja
4 sam video samo jednog koji je bio obešen. Još se postavlja jedno logično
5 pitanje: Vi ste pravnik i očigledno ste položili advokatski ispit...

6 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Nemojte se raspravljati; Vi sa svedokom,
7 a Vi sa optuženim. To nema nikakvog smisla.

8 Gospodine Miloševiću, imate li još nekih pitanja za ovog svedoka?

9 G. MILOŠEVIĆ:

10 P: /nečujno/ pošto ste i u to vreme bili u zatvoru, da je ekipa
11 istražnog sudije u Peći napravila uviđaj posle bombardovanja, da je taj uviđaj
12 prekidan i vršen u toku nekoliko dana, da su svi leševi koji su izvučeni
13 fotografisani, uzeti svi potrebni parametri koje istraga predviđa, dana
14 odgovarajuća dokumentacija i utvrđene posledice bombardovanja koje je izvršio
15 NATO u tih nekoliko dana jedan za drugim. Da li znate za to?

16 O: U redu. Jedno logično pitanje: gde su imena identifikovanih tela?

17 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Ili znate ili ne znate. Ako ne znate,
18 gospodine Čekaj, samo recite tako.

19 SVEDOK: [simultani prevod] Znam. Znam. Došla je jedna grupa stručnjaka,
20 tako je to rastumačeno. To su bili vojni eksperti, neki od njih su bili u
21 uniformi, ali oni su samo došli da vide štetu koju... koja je učinjena NATO

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 bombardovanjem. Materijalnu štetu. Nije se uopšte pokretalo pitanje ljudskih
2 gubitaka. To se desilo 19. maja, verovatno negde dva ili tri sata posle
3 incidenta.

4 G. MILOŠEVIĆ:

5 P: Da li znate da su pored prisustva te uviđajne ekipe koja je radila,
6 iz Okružnog suda u Peći, bile brojne i strane i domaće novinarske ekipe koje su
7 isto tako snimile događaje, snimile poginule i da ima mnogo dokaza o tome što se
8 desilo u zatvoru u Dubravi?

9 O: Očigledno to su neki iskrivljeni dokazi. I bilo je tamo novinara iz
10 Beograda i bila je jedna ekipa od dvoje ljudi - reporter i fotograf iz Grčke,
11 koji su sa Vašom dozvolom došli - i naravno, oni su predstavili događaj na način
12 koji Vama više odgovara.

13 P: A da li znate koliko je Vas zatvorenika /nečujno/ zatvora u Dubravi
14 evakuisano, da bi bili spašeni od daljeg bombardovanja? Evakuisano u druge
15 zatvore? Kol'ko je Vas evakuisano?

16 O: Ja nisam brojao preostale zatvorenike, ali mislim da je bilo sedam
17 ili osam autobusa i jedan kamion. Ja lično sam bio u prvom autobusu, u trećem
18 ili četvrtom sedištu.

19 P: A da li znate... Dobro, jučerašnji svedok je rekao da je bilo 8
20 autobusa i 4 kamiona. A recite da li znate da je tada evakuisano oko 800
21 zatvorenika u druge zatvore.

22 O: Ja sam rekao da sam bio u autobusu, u prvom autobusu, na trećem ili
23
24
25
26
27
28
29
30

1 četvrtom sedištu. Mi smo svi u redu čekali dok su uzimali našu odeću, dokumente,
2 sve su nam oduzeli, osim nekih dragocenosti koje smo uspjeli da sakrijemo.

3 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Svedok kaže da ne zna koliko je
4 zatvorenika evakuisano.

5 OPTUŽENI: Dobro, gospodine May.

6 P: Recite mi otkud Vama u zatvoru dokumenta, kad se svakom zatvoreniku
7 kad ulazi u zatvor oduzimaju sva dokumenta, lične stvari koje nije dozvoljeno
8 držati u zatvoru i tako dalje, čak i opasač, pertle i ostale stvari. Otkud Vama
9 dokumenta u zatvoru?

10 O: Ti dokumenti su zapravo bila rešenja o pritvoru, o kazni. Ali pošto
11 je vladala opšta anarhija i kaos, ljudi su imali i kaiševe ili pertle. Znam da
12 je jedan imao patike, kožnu jaknu i tako nešto.

13 P: Dobro. Da li možete da objasnite /nečujno/ /?sledeće/: znači, sad
14 kažete o... dokumenta, rešenja koja ste dobijali o Vašem, tamo, hapšenju, to ste
15 imali, a ovde lepo kažete da ste... da ostavimo lične karte. Ličnu kartu niste
16 mogli da imate u zatvoru.

17 O: Nisam rekao da smo imali neke lične karte ili dokumente
18 identifikacije, možete pitati na trećem spratu u Državnoj bezbednosti.

19 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, ovo će morati da
20 bude Vaše poslednje pitanje.

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 OPTUŽENI: Dobro, gospodine May.

2 G. MILOŠEVIĆ:

3 P: Da li Vam je poznat svedok Džemajli Sadik /Xhemajli Sadik/, koji je
4 bio s Vama u zatvoru, koji juče tvrdi da ste se Vi međusobno svi dogovorili da
5 uništite svoja dokumenta, da Vas ne bi neko tukao u zatvoru u Nišu. To je
6 njegovo objašnjenje. Vaše je potpuno suprotno. Vi tvrdite da su Vam oduzeli
7 dokumenta.

8 A s treće strane, niste mogli imati nikakva dokumenta, osim takva
9 rešenja o kojima govorite. Šta je tu istina? Šta je uopšte istina ovome što Vi
10 tvrdite, gospodine Ćekaj /?Ćekaj/?

11 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Samo trenutak. Ja sam isključio
12 mikrofone. Napravićemo pauzu.

13 Da, sad recite, gospodine Ćekaj. Koje je Vaše objašnjenje?

14 SVEDOK: [simultani prevod] Ime Sadik Džemajli mi nije poznato. Ja tog
15 čoveka ne znam i nikad za njega ranije nisam čuo.

16 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Imaju li *amicusi* neka pitanja?

17 Ispituje g. Kay:

18 [Amicus Curiae ispituje putem prevodioca]

19 P: Hteo bih da Vas pitam nešto, gospodine Ćekaj, o vremenu koje ste
20 proveli u zatvoru. Da li je tačno, pre svega, da ste imali bele čaršave dok ste
21 bili tamo?

22 O: Tokom 18 meseci moje patnje i stradanja, 16 meseci nisam imao ni bele
23
24
25
26
27
28
29
30

1 čaršave, ni jastuka. Isto to možete saznati od Komiteta Crvenog krsta. Imali smo
2 u Požari... Požarevcu čaršave tokom dva dana jer je dolazio u posetu ministar
3 pravde Janković, koji je pokušavao da poboljša uslove, ali sam pušten u aprilu
4 2000. godine.

5 G. KAY: [simultani prevod] Ja gledam u englesku verziju strana broj 7,
6 negde u sredini strane, četvrti pasus.

7 P: Tu piše da ste pomoću belih čaršava ispisali "SOS" na zemlji, tako da
8 bi avioni mogli to da vide, da ste na taj način poslali signal.

9 O: U paviljonu C2 nije bilo čaršava, nije bilo ni jastuka. Čaršavi o
10 kojima Vi govorite, te čaršave smo uzeli iz bolnice i zaista smo uradili to što
11 kažete. Bi... Ima tu još bitnih činjenica: bilo je 5 ili 6 kamiona punih novih
12 dušeka koji su ukradeni iz firme "Devoli" /Devolli/ iz Peći. Na njima je bila...
13 bilo ispisano ime firme.

14 P: Da li ste zaista napisali taj signal od belih čaršava "SOS" jer ste
15 želeli da ih NATO piloti vide i da prestanu da bombarduju zatvor?

16 O: Pre ovoga smo ispisali na isti način "*Help*", upomoć, između paviljona
17 C1 i C2 zbog toga što je teren bio okomit, tako da stražari sa svog tornja to
18 nisu mogli da vide. Osvetljenje je bilo neonsko. Mi smo odlično znali šta nam
19 sledi i kakav je to rizik, rizikovali smo svoj život ukoliko stražari

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 saznaju za to. Međutim, kada su stražari to konačno ugledali, samo su uništili
2 te čaršave jer nisu znali ko je to napisao.

3 P: I da li ste te signale "SOS" i "Upomoć" ispisali zbog toga što ste se
4 nadali da će NATO piloti da ih vide i da prestanu sa bombardovanjem.

5 O: Da, da. To je bilo 21. maja. To je bio kritični dan bombardovanja.
6 22. se desilo postrojavanje i ubijanje.

7 G. KAY: [simultani prevod] Hvala. Nemam više pitanja.

8 G. RYNEVELD: [simultani prevod] Ja sam htio da postavim samo nekoliko
9 pitanja o imenima osoba kojih se on sjeća. Međutim, mislim da se to nalazi u
10 izjavi, pa ćemo ostati na tome.

11 SUDIJA MAY: [simultani prevod] U redu. Gospodine Ćekaj, ovim je završeno
12 Vaše svjedočenje. Hvala Vam što ste došli pred Međunarodni sud da svjedočite.
13 Možete se povući.

14 SVEDOK: [simultani prevod] Hvala lijepo. Drago mi je što sam mogao da
15 dam svoj doprinos.

16 [Svedok se povlači]

17 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da, izvolite.

18 G. SAXON: [simultani prevod] Tužilaštvo poziva gospodina Ismeta
19 Hadžiavdija /Ismet Haxhiavdiu/. I dok čekamo na ovog svjedoka, samo nekoliko
20 pitanja. Ja sam pripremio kratak rezime izjave ovog svjedoka koji bih želio da
21 podijelim Vijeću, Optuženom i *amici curiae*.

22 Ovaj svjedok je stariji čovjek koji boluje od dijabetisa i zbog toga ne
23 vidi dobro, posebno ne može da čita. Tako da možda neće biti u mogućnosti da
24
25
26
27
28
29
30

1 pročitana svečanu izjavu, pa će možda biti neophodno da predstavnik Suda pročitana
2 tu izjavu svjedoku.

3 Istovremeno, pošto je teško napisati ime gospodina Hadžiavdija i uz
4 dozvolu Suda ja sam napisao njegovo ime i prezime velikim slovima i htio bih da
5 ga stavimo na grafoskop tako da ga javnost u galeriji može vidjeti.

6 Časni Sude, svjedočenje ovog svjedoka se odnosi na stranicu 10
7 optužnice, odnosno atlasa o Kosovu koji... dio koji se odnosi na grad Đakovicu.

8 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospodine Saxon, Vi možete pročitati
9 izjavu svjedoku, a to može da se prevodi onda na albanski. Mislim da smo to tako
10 radili u prošlosti.

11 G. SAXON: [simultani prevod] U redu. Ja ću to tako uraditi.

12 [Svedok je ušao u sudnicu]

13 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospodine Hadžiavdija, molim Vas ostanite
14 stajati. Sada ćete dati svečanu izjavu. Ona će Vam biti pročitana, a Vi je
15 ponavljajte za zastupnikom.

16 G. SAXON: [simultani prevod] Dobar dan, gospodine Hadžiavdija. Molim Vas
17 ponavljajte za mnom. Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, cijelu istinu i
18 ništa osim istine.

19 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da. Hvala. Izvolite sjesti.

20 SVEDOK: ISMET HAXHIAVDIJU /ISMET HADŽIAVDIJA/

21 [Svedok odgovara putem prevodioca]

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Ispituje g. Saxon.
2 [Tužilac ispituje putem prevodioca]
3 P: Gospodine, da li je Vaše ime Ismet Hadžiavdija?
4 O: Da.
5 P: Gospodine Hadžiavdija, da li ste Vi rođeni 10. decembra 1933. godine?
6 O: Da.
7 P: Da li ste rođeni u Đakovici na Kosovu?
8 O: Da.
9 P: Gospodine Hadžiavdija, 9. maja 1992. godine, da li ste dali izjavu...
10 9. maja 2001. godine, da li ste dali izjavu predstavnicima Tužilaštva o
11 događajima koje ste doživjeli i kojima ste bili očevidac na Kosovu 1999. godine?
12 O: Da, to je tačno.
13 P: U januaru ove godine, dakle, 2002. godine, u zemlji u kojoj sada
14 živite, da li ste imali priliku da pogledate kopiju izjave koju ste dali 2001.
15 godine u prisustvu predstavnika Tužilaštva i svjedoka?
16 O: Da.
17 P: Da li ste u to vrijeme potvrdili da je kopija koju ste pregledali
18 istinita kopija izjave koju ste dali u maju 2001. godine?
19 O: Da.
20 G. SAXON: [simultani prevod] Časni Sude, ja sada nudim ovu izjavu kao
21 dokaz u skladu sa pravilom 92bis. I odštampao sam kopiju ove izjave velikim
22 slovima, tako da bi mogao da je čita i ovaj svjedok, pa se ova kopija, koja je
23 štampana velikim slovima može staviti pred njega u slučaju da bude pozivanja na
24 tu izjavu. To bi bilo od pomoći.
25
26
27
28
29
30

1 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Ovo će biti dokazni predmet Tužilaštva
2 298.

3 G. SAXON: [simultani prevod] Ismet Hadžiavdija je kosovski Albanac,
4 musliman, star 65... koji imao 65 godina kada je došlo do događaja koji se
5 navode u optužnici. Mnogo godina Ismet Hadžiavdija je predavao albanski jezik i
6 književnost na Kosovu. Ima četiri sina.

7 Gospodin Hadžiavdija opisuje kako su srpske snage počele da ubijaju
8 stanovnike Đakovice, kosovske Albance, i pale kuće nakon što je počelo
9 bombardovanje NATO-a u martu 1999. godine. Ujutro 2. aprila 1999. godine, sin
10 gospodina Hadžiavdije, Behar, došao je njegovoj kući. Behar je rekao svom ocu:
11 "Oče, moj život je gotov." Behar je opisao da su ubijeni njegova žena i petoro
12 djece prethodne noći. Behar Hadžiavdija i drugi preživjeli su tog istog jutra
13 krenuli za Albaniju. Gospodin Hadžiavdija je odlučio da ostane u Đakovici.

14 Sljedećeg dana, gospodin Hadžiavdija je otišao do posjeda porodice Vejisa
15 da bi našao tijela svoje snahe i petoro unučadi. Gospodin Hadžiavdija nije ušao
16 u... na imanje jer je upozoren da bi to bilo opasno. Srpska policija i vojska su
17 se vozali tim područjem.

18 Gospodine Hadžiavdija je otišao u policijsku stanicu koja je bila
19 odgovorna za sahranjivanje tijela. Gospodin Hadžiavdija je znao policajca koji
20 je bio komandir te stanice i taj policajac je poslao nekoliko Roma koji su
21 radili u stanici u... na imanje porodice Vejisa da donesu tijela. Kada se vratio
22 na imanje porodice Vejisa, gospodin Hadžiavdija je vidio spaljeno tijelo Hajsena

23
24
25
26
27
28
29
30

1 /?Husen/ Gašija /Hysen Gashi/. Na kraju, gospodinu Hadžiavdi... Hadžiavdiji je
2 rečeno da ima mnogo tijela koji se nalaze u kući. Ukupno 20 tijela je nađeno u
3 ruševinama, 19 od njih su bili žene i djeca. Najmlađa žrtva je imala sa... dvije
4 godine.

5 Gospodin Hadžiavdija je ostao u Đakovici sa svojom ženom. Najveći dio
6 vremena su boravili u kući svog komšije jer su se bojali da budu sami. Nekoliko
7 puta tokom maja 1999., gospodin Hadžiavdija je vidio srpske policajce kako ulaze
8 u kuće i pljačkaju imovinu osoba koje su pobjegli... pobjegle iz Đakovice.

9 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Sada ćemo napraviti pauzu prije nego što
10 počnemo sa unakrsnim ispitivanjem.

11 Gospodine Hadžiavdija, sada ćemo napraviti pauzu na 20 minuta. Molim Vas
12 vratite se posle toga da biste završili sa svojim svjedočenjem i molim Vas da
13 tokom pauze imate na umu da ni sa kim ne razgovarate o svom svjedočenju sve dok
14 ne završite sa svojim svjedočenjem, a to se odnosi i na predstavnike Tužilaštva.

15 Sada ćemo napraviti pauzu na 20 minuta.

16 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

17 ... Početak pauze u 12.12h

18 ... Sednica nastavljena u 12.36h

19 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

20 Izvolite sjesti.

21 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da, gospodine Ryneveld.

22 G. RYNEVELD: [simultani prevod] Ako bih mogao samo kratko da Vam se
23 obratim sa jednim kratkim administrativnim pitanjem, da bih Vas što ranije
24 obavijestio i zatražio dozvolu Vijeća da promijenimo redoslijed svjedoka za
25 sutra, zato što sam ja na raspolaganju sutra da radim sa nekim svjedocima sa

26

27

28

29

30

1 kojima sam ja razgovarao i pripremio sam njihove rezimee za distribuciju. Oni su
2 planirani da svjedoče sutra i ja jesam sutra tu, ali imam obaveze na jednom
3 drugom suđenju u ponedjeljak i neću biti na raspolaganju kada bi svjedočili neki
4 drugi svjedoci po rasporedu. Dakle, nakon što završimo sa svjedokom danas, to je
5 svjedok 8, već smo završili sa svjedokom 9, onda bi počeli sa svjedokom Pnišijem
6 /Pnishi/ ujutro. I onda bih zamolio da kada s njim završimo, preskočimo svjedoka
7 broj 11 i pređemo na svjedoka broj 12, gospodina Ganija Bačaja i broj 14 Sofiju
8 Imeraj. To su svjedoci koje bih ja želio da ispitujem jer sam ja s njima obavio
9 razgovor, a onda možemo posle da se vratimo na brojeve 11 i 13. To je moj
10 zahtjev i mislio sam da bi dobro bilo da to pokrenem sada, tako da se ne bi
11 reklo da smo to uradili u posljednjem trenutku.

12 SUDIJA MAY: [simultani prevod] U redu.

13 G. RYNEVELD: [simultani prevod] Hvala.

14 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da, gospodine Milošević. Izvolite.

15 Unakrsno ispituje g. Milošević:

16 P: Gospodine Hadžiavdija, Vi u svojoj izjavi govorite o tome da su
17 Albanci na Kosovu trpeli represivne mere dugi niz godina. Na samom početku
18 kažete da Vam čak nije bilo dozvoljeno da pevate ni sopstvene pesme. To se
19 odnosi, pretpostavljam, na albanske pesme; je l' tako?

20 O: Da.

21 P: A gde Vam to nije bilo dozvoljeno da pevate te pesme?

22 O: Nigdje. Ne samo u školama, već ni na ulici.

23 P: A u kom periodu, na koje vreme se odnosi ta Vaša tvrdnja kad Vam nije
24
25
26
27
28
29
30

1 bilo dozvoljeno da pevate albanske pesme?

2 O: Od vremena Rankovića, pa sve do trenutka kada ste Vi došli na vlast,
3 sa izuzetkom godina od oko 1974. kada je Kosovo dobilo određenu minimalnu
4 autonomiju.

5 P: A ko Vam je zabranio da pevate Vaše pesme?

6 O: [na B/H/S-u] Vaš režim. [simultani prevod] Vaš režim. Vaš režim.

7 P: Pa, ja sam u to vreme, koje ste sad pomenuli, išao u srednju školu.

8 O: Rekao sam od perioda Rankovića pa do Vašeg perioda jer ste Vi učinili
9 situaciju još gorom od one koja je bila u vreme Rankovića.

10 P: Dobro. A da li Vam je poznato, gospodine Hadžiavdija, da se u celom
11 tom periodu o kome govorite na Kosmetu slobodno emitovao televizijski i radio
12 program na albanskom jeziku, sa mnogo emisija i priloga albanske muzike i opšte
13 albanskog melosa? Da li Vam je to poznato?

14 O: Bilo je vrlo malo pjesama i muzike koje nisu imale nikakve veze sa
15 politikom ili nacionalnim osjećanjima. To su bile neke pjesme koje su bile u
16 prilog Jugoslaviji.

17 Nije samo riječ o pjesmama, već i o predavanjima, o držanju nastave.
18 Bilo je hiljade albanskih pisaca, a nama je bilo dozvoljeno da predajemo samo o
19 četiri ili pet koji nisu imali nikakve veze sa nacionalnim osjećanjima. Dakle,
20 mogli smo da predajemo o samo nekoliko njih.

21 P: Pošto Vi kažete da ste predavali albanski jezik i književnost, u šta
22 ja ne sumnjam, a da li Vi zaista tvrdite da postoje hiljade albanskih pisaca?

23 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Mislim da nam to ne može pomoći. Nema
24 sumnje da je to figurativno rečeno.

25

26

27

28

29

30

1 G. MILOŠEVIĆ:

2 P: /nečujno/ figurativno.

3 A da li je tačno da su se slobodnoj prodaji na Kosovu i Metohiji
4 nalazile i kasete i ploče i diskovi sa albanskom nacionalnom muzikom, koja se
5 izvodila i na raznim priredbama i po kafanama i jednostavno bez ikakvih
6 ograničenja, eto, sve ovo vreme do rata? Da li je to Vama poznato? Da li je to
7 tačno?

8 O: Ja nisam neko ko bi sjedio po kafanama, ali mogu da kažem da su sve
9 te pjesme, plesovi, ploče, bili oni koji su prošli Vašu cenzuru. Svi oni koji su
10 imali barem malo nacionalnih osjećanja, ne samo da su takve pjesme bile
11 zabranjene, nego su ljudi koji bi ih pjevali ili izgovarali završavali u
12 zatvoru.

13 P: Dobro, gospodine Hadžiavdija. To je dobro da svi čuju, ali recite mi
14 sad drugu jednu stvar. Vi ste kao nastavnik jezika i književnosti 1991. godine
15 otišli u penziju. Gde ste radili pre penzionisanje?

16 O: Radio sam u osnovnoj školi u Brekovcu /Brekoc/, školi koja se zvala
17 Zeklus Marku /?Zef Lush Marku/ u Brekovcu.

18 P: I od 1991., kad ste postali penzioner, od koga ste primali penziju?

19 O: Iz novca koji sam ja izdvajao u taj sistem tokom 35 godina.

20 P: Naravno, svaki zaposleni plaća jedan procenat od svoje plate u
21 penzione fondove, socijalnog osiguranja i tako dalje. Dobijali ste, znači,
22 penziju iz državnog penzionog fonda; je l' to tako?

23 O: Da, ali to je bio novac koji sam ja lično stavio u taj fond.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Dobro. Kao i svi drugi građani Jugoslavije. Svako ko radi daje
2 doprinos za penzijsko osiguranje. Da idemo dalje.

3 Navodite da je od 1981. godine stanje na Kosmetu počelo da biva sve
4 gore; je l' tako?

5 O: Da, to je tačno. Čak i ranije.

6 P: Dobro. 1981 se vezuje da je stanje na Kosmetu počelo da bude... biva
7 sve gore posle onih demonstracija za Kosovo republiku; je l' tako?

8 O: Studenti su vidjeli nepravde jugoslovenskog sistema i zato su
9 demonstrirali i tražili slobodu i nezavisnost kao građani, a zatim i kao
10 Albanci.

11 P: Dobro. Kažete na strani 2 izjave, u 7. pasusu, kako se broj
12 policajaca u gradu Đakovici izuzetno povećao, kako su policajci dolazili iz svih
13 krajeva Jugoslavije; je l' to tačno?

14 O: To je tačno. Kada je uvedeno vandredno stanje na Kosovu u odnosu na
15 Albance koji su bili nenaoružani i nijedna zemlja na svijetu ih nije štitila,
16 niko ih nije štutio.

17 P: Pa, Vi kažete da su policajci dolazili iz svih krajeva zemlje, a ne
18 samo iz Srbije, i pominjete da je uvodila nekakve mere Vlada. Da li se sećate da
19 je te mere 1981. godine, pošto i sami kažete da je policija bila iz Slovenije,
20 iz Bosne i Hercegovine, iz Hrvatske, iz svih republika, da je te mere uvelo
21 Predsedništvo SFRJ, posle onih Vaših demonstracija i traženja Kosova republike?
22 Da li je to tačno, gospodine Hadžiavdija?

23 O: To je tačno. A na čelu Predsjedništva Jugoslavije... Izvršnog vijeća
24
25
26
27
28
29
30

1 Jugoslavije bio je predstavnik iz Bosne. Ja se nažalost ne sjećam imena, ali
2 kada ostarite onda počnete da zaboravljate imena.

3 P: Pa, evo ja ću Vas podsetiti. Bio predstavnik iz Bosne i to musliman,
4 Raif Dizdarević. On je bio na čelu Predsedništva. To je tačno. Je l' se sećate
5 sad?

6 O: Da, da, sada se sjećam. Raif Dizdarević, to je tačno. On je bio
7 predsjednik Predsjedništva Jugoslavije.

8 P: Da. E sada da pređemo na... na ovaj glavni deo Vaše izjave, ali
9 prethodno mi odgovorite na jedno pitanje: kako to da u Vašoj izjavi niste ni
10 jednom rečju pomenuli događaje koji se odnose na veoma brojne terorističke
11 aktivnosti UČK u Đakovačkom kraju?

12 O: Ako mi postavite pitanje, ja ću Vam odgovoriti. Ne shvatam će...
13 će... kuda idete.

14 P: Pa, da li Vam je... Evo, biću precizniji. Da li Vam je poznato da je
15 samo tokom 1998. i u prva tri meseca 1999. godine u Vašoj opštini, znači u
16 Đakovici, UČK ubila 18 Albanaca civila, 8 policajaca i 16 vojnika Vojske
17 Jugoslavije?

18 O: Ne znam ni za jedan slučaj da je UČK bilo koga ubila, osim u
19 direktnim sukobima u ratnoj situaciji i ne mogu ni da zamislim da bi takvo nešto
20 uradili. Moguće je da je neko od Albanaca, koji je izdao svoju zemlju i prešao
21 na Vašu stranu, da se onda njemu nešto desilo. To je moguće za nekog od
22 Albanaca. Jer UČK je vojska koja je nastala u narodu da bi bra... branila

23
24
25
26
27
28
29
30

1 stanovništvo u odnosu na masakre i zločine i opresiju koju je počinila Vaša
2 vojska, policija i paravojne snage po Vašim naređenjima, naređenjima
3 Jugoslavije.

4 P: Pa dobro, gospodine Hadžiavdija. Je l' Vi smatrate da su neprijatelji
5 albanskog naroda oni Albanci koji su, na primer, bili zaposleni u državnoj
6 službi? Evo na primer, da ne kažem kao policajci, kao poštari ili šumari ili
7 radili u nekom preduzeću. Na kraju krajeva, do 1991. godine i Vi ste radili u
8 državnoj službi i posle toga primali državnu penziju. U čemu je onda stvar?

9 O: Svi ti na koje je uticala Vaša politika, koji su bili pod uticajem
10 Vaše politike i članovi SPS-a, izdajice, oni koji su radili za Vaše službe, a
11 bili su Albanci, dok s druge strane su bili poštteni Albanci koji su radili da bi
12 zaradili za svoj život. Oni su bili drugačiji.

13 Ja Vam mogu dati jedan primjer. Bila su 33 nastavnika u školi u Brekocu,
14 dvojica su bili Srbi koji su rođeni i odrasli na Kosovu i koji su znali albanski
15 isto tako dobro kao i mi. Ali mi smo bili prisiljeni da s njima razgovaramo
16 srpski na sastancima da bismo ih umirili, iako su ti ljudi govorili albanski i
17 većina ljudi u školi je govorilo albanski.

18 I to se odnosilo na sva mjesta. Gdje god je bilo Albanaca, Albanci su
19 bili vrlo često prisiljeni da govore srpski, čak i ako su lokalni Srbi koji su
20 bili u manjini znali albanski jer su tu odrasli i imali su svoje porodice tamo.

21 P: Pa dobro, gospodine Hadžiavdiju, Vi ste /?predavali u/ školi i
22 pretpostavljam da ste predavali na albanskom; je l' tako? Sve do penzije.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Da. Ja sam Albanac.

2 P: Ja ne sporim da ste Albanac, niti sporim da ste imali pravo da
3 predajete deci na albanskom jer je to njima Ustavom zagarantovano. Samo hoću da
4 ustanovim - Vi ste držali svoja predavanja normalno na albanskom jeziku deci
5 kojoj ste predavali i pri tome Vas niko u tome nije ometao; je l' tako ili ne?

6 O: To je tačno. Niko me nije ometao jer smo mi bili ljudi koji su
7 učestvovali u Drugom svjetskom ratu i pobijedili i radili da bismo bili zajedno,
8 da bismo bili jednaki, a ne da bismo bili robovi. Čak i u vrijeme Rankovića i u
9 vrijeme Vaše administracije.

10 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Mislim da smo se dovoljno bavili
11 obrazovanjem, jer sada prelazimo u političku raspravu koja nam ne pomaže.

12 OPTUŽENI: Dobro, gospodine May.

13 G. MILOŠEVIĆ:

14 P: Da pređemo dakle na ovaj rat. Vi kažete da su NATO avioni
15 bombardovali noću i kako kažete po celu noć. Šta i gde su bombardovali, po Vašim
16 saznanjima, gospodine Hadžiavdiju?

17 O: Bombardovali su jugoslovensku vojsku i policiju.

18 P: Dobro. Vi... odgovorite mi na osnovu čega tvrdite da su Srbi, kako Vi
19 kažete, prve noći bombardovanja ubili oca i sina po imenu Zreka /fon./ /Zherka/,
20 Izeta Hemu i sina...

21 O: Žerka /Zherka/, Žerka je njegovo ime.

22 P: Dobro. Ne znam tačno da izgovorim ovo kako je ovde napisano.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Da li ste Vi vidjeli ko je ubio te ljude?

2 O: Drugi članovi njihovih porodica i komšije su rekli da su ubijeni, da
3 ih je ubila vojska i policija i paravojne grupe koji su međusobno saradivali. Ne
4 samo da su ti ljudi ubijeni, već je ubijen i dr. Rahimi /Rahimi/ i sin Ćamila
5 /?Džamil/ Dulja /Xhamil Dula/, Agim Dulja /Agim Dula/ i sin Samija Isufija /Sami
6 Isufi/. I ni dan-danas ne znamo gdje je njegovo tijelo, šta se s njim desilo, da
7 li ga je odnijela policija. Ništa ne znamo o tome gdje je.

8 P: A ko Vam je rekao da su njih ubili Srbi?

9 O: Ljudi su to vidjeli, drugi ljudi su to vidjeli. Članovi njihovih
10 porodica i komšije su to vidjeli. Postoje dokumenti o tome.

11 P: Dobro, znači članovi /nečujno/ su Vama rekli /nečujno/ ubili Srbi. A
12 recite mi, molim Vas, gospodine Hadžiavdiju, da li je tačno da je deo grada
13 Cabrat /?Čabrat/ bio zaposednut od strane UČK i da se početkom aprila iz tog
14 dela grada evakuisalo i sklonilo u fabriku elektromotora preko 700 civila
15 Albanaca, uglavnom staraca, žene i dece. Da li je to tačno?

16 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Tu su dva pitanja. Gospodine Hadžiavdija,
17 molim Vas, pozabavite se sa ova dva pitanja. Prvo pitanje je sljedeće: da li je
18 dio grada zauzeo UČK na početku aprila?

19 SVEDOK: [simultani prevod] Ja nisam političar. Ne znam. Što se tiče
20 onoga što je Milošević rekao, oni nisu otišli da potraže zakon u... zaklon u
21 elektromašinskoj fabrici.

22 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Ovo nije političko pitanje. To je vrlo
23
24
25
26
27
28
29
30

1 jednostavno pitanje činjenica. Da li je UČK zauzeo deo grada ili ne?

2 SVEDOK: [simultani prevod] To nije istina. Oni su bili u Čabratu, ali
3 više nigde ih nije bilo, koliko ja znam. Ali kao što sam rekao, ja nisam osoba
4 koja se interesuje za politiku. Ja sam porodični čovek, samo me je zanimao moj
5 posao.

6 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Vama ne postavljaju nikakva politička
7 pitanja. Pitaju Vas samo šta Vi znate o onome što se desilo. U pitanju koje Vam
8 je postavljeno, govori se o tome da je jedan deo ljudi evakuisan iz jednog dela
9 grada i Vi ste upravo odgovarali na to kad sam Vas ja prekinuo. Da li su Albanci
10 evakuisani iz jednog dela grada; civili, žene i deca?

11 SVEDOK: [simultani prevod] Niko dobrovoljno nije napustio grad. Na to ih
12 je prinudila jugoslovenska vojska i policija i paravojne snage. Ti ljudi su bili
13 primorani da napuste svoje domove i da idu u Albaniju.

14 Moji komšije, svi u mom kraju su bili primorani da odu u izgnanstvo jer
15 su bili u opasnosti. Mogli su ih ubiti, poklati, mučiti. I bilo je pljačkaša
16 svuda okolo.

17 G. MILOŠEVIĆ:

18 P: Gospodine Hadžiavdija, maločas ste rekli da se u Čabratu nalazio UČK.
19 Dakle, da li je tačno da Albanci civili, oko 700 njih, uglavnom starci, žene i
20 deca su se evakuisali iz Cabrata /?Čabrata/, ne pod pretnjom srpske vojske i

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 policije, kako kažete, nego zato što su taj deo zaposeli pripadnici UČK? Je li
2 tako ili nije?

3 O: Ne. Istina je sledeća: vojne snage i policija i paravojne snage
4 srpski... srpske paravojne snage, ne samo da su naterali ljude da napuste svoje
5 domove, već su izvršili pokolj naših mladih muškaraca na način na koji samo oni
6 znaju. Jer UČK nikad nije izbacivao ljude iz svojih domova.

7 P: Pa, oni su pobegli da bi izbegli borbena dejstva, gospodine
8 Hadžiavdiju. Jer iz Cabrata /?Čabrata/ ih nisu oterale nikakve policijske snage
9 ili vojne, nego tamo su - i sami ste rekli - bili UČK. Je l' tako ili ne?

10 O: UČK je bio samo na livadama Čabrata, a ljudi koji su odlazili su bili
11 prognani iz svojih kuća u Čabratu i iz drugih mjesta oko Đakovice, kao što je
12 Buze /Buzë/. Ti ljudi su ušli tamo kao nasilnici.

13 P: Dobro. Da ne gubimo mnogo vremena, odgovorite mi precizno na ovo
14 pitanje: /nečujno/ iz Čabrata - čujem da se to sad zove Čabrat, pošto Vi to
15 bolje od mene znate - da su iz Čabrata, dakle, pripadnici UČK krenuli u ofanzivu
16 prema centru grada i stanici policije u nameri da ovladaju celim gradom? Da li
17 Vam je to poznato, gospodine Hadžiavdija?

18 O: To nije istina. Istina je ovo: 7. maja 1999. godine, vojska, policija
19 i pripadnici paravojnih formacija su napali Čabrat i izvršili pokolj mladih
20 muškaraca koji nisu bili naoružani.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Pa dobro, da li Vam je poznato da su se nedelju dana početkom aprila
2 vodile žestoke borbe između policije i brigade UČK, da je policija imala i
3 gubitke tada? Da li znate za to? I da li znate da su i pripadnici UČK tada
4 pretrpeli teške gubitke? Da li to znate?

5 O: U Đakovici nikad nije bilo nikakvih borbi. U brdima na jugozapadu ili
6 na severozapadu, možda. Ne znam, ja sam star čovek. Da sam bio mlađi i ja bih
7 bio tamo. Obukao bih uniformu i stupio bih u UČK.

8 P: Dobro. A da li znate, odnosno da li je tačno da za sve vreme tih
9 borbi, koje evo i Vi pominjete - samo Vi kažete da su bili oko grada, a ne u
10 gradu - da je NATO neprekidno i neselektivno bombardovao Đakovicu, pri čemu nisu
11 bile pošteđene ni privatne kuće?

12 G. SAXON: [simultani prevod] Mogu li da iznesem prigovor.

13 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Saxon.

14 Samo trenutak, gospodine Hadžiavdija. Predstavnik Tužilaštva želi da
15 iznese nešto.

16 G. SAXON: [simultani prevod] Mene samo brine sledeće: pitanje optuženog
17 čini se na jedan poseban način tumači ili krivi, mogu reći, odgovor, prethodni
18 odgovor svedoka. A to jednostavno nije tačno. On je rekao da ne zna šta se
19 dešavalo van grada.

20 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Upravo tako. Možete postaviti pitanje ako
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 želite, o bombardovanju, gospodine Miloševiću, ali nemojte unositi zabunu u
2 dokazni materijal.

3 G. MILOŠEVIĆ:

4 P: Gospodine Hadžiavdiju, da li ste Vi rekli da su borbe bile u brdima,
5 a ne u centru grada? Da li sam Vas ja dobro razumeo?

6 O: Nije bilo borbi u centru grada. NATO bombe su padale na kasarne i na
7 policijske stanice na jugu, a na gra... na severu nije bilo ničega.

8 P: Dobro. Gospodine Hadžiavdiju, kažete nisu bile borbe u centru grada.
9 Jesu li borbe između policije i UČK bile u brdima, umesto u centru grada? Je l'
10 Vi to kažete?

11 O: Nije OVK napao Vašu vojsku i policiju. Vi ste napali Čabrat. Vi ste
12 napali OVK u Čabratu.

13 P: Dobro. Ko je koga napao da ostavimo po strani. A gde su se tukli, bez
14 obzira ko je koga napao? Na kom teritorije je bila borba između njih?

15 O: U okolini Čabrata, u zapadnom delu grada.

16 P: Dobro. Dakle, dok su trajale borbe na toj teritoriji, koju Vi kažete
17 da je, eto, na toj gde su bile, da li je tačno da je za vreme tih borbi NATO
18 bombardovao Đakovicu, pri čemu nisu bile pošteđeni ni privatne kuće Albanaca,
19 koji su, kao što i sami znate, većinsko stanovništvo u Đakovici? Je li tako ili
20 nije gospodine Hadžiavdiju?

21 SUDIJA MAY: [simultani prevod] On je već govorio o bombardovanju. Rekao
22 je da su bombardovali kasarne i policijske stanice na jugu grada ili južno od
23 grada. Ako hoćete da kažete da to nije tako, možete mu to ustvrditi, ali na
24

25

26

27

28

29

30

1 jasan način, tako da on može da odgovori.

2 G. MILOŠEVIĆ:

3 P: Da li Vi, gospodine Hadžiavdiju, tvrdite da NATO nije... ni jedna
4 NATO bomba nije pala ni na kakve privatne kuće ni druge objekte u Đakovici? Da
5 li Vi to tvrdite?

6 O: Tako je. Jer oni su napali samo kasarnu i dokaz toga je činjenica da
7 se katolička crkva nalazila u neposrednoj blizini kasarne, a na njoj nije
8 razbijen nijedan prozor. Nisu bombardovane ni privatne kuće, a isto važi i za
9 policijsku stanicu na putu za Prizren. Samo jedan put je delio tu stanicu od
10 privatnih kuća i ništa se privatnim kućama nije desilo, osim što se malo
11 zatresla zemlja kada je bombardovana policijska stanica. U samom gradu nije bilo
12 nikakve štete od bombi.

13 Ovi gradovi su stradali od granatiranja koje su vršile srpske snage. Vi
14 kao predstavnik... kao predsjednik Srbije ste poslali svakakve kriminalce, ljude
15 koje nemaju nikakvih ljudskih osećanja...

16 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospodine Hadžiavdija, mi razumemo kako
17 se Vi osećate, ali morate se ograničiti na svoje svedočenje.

18 G. MILOŠEVIĆ:

19 P: Da li je, gospodine Hadžiavdiju, neko od članova Vaše porodice bio
20 pripadnik UČK i učestvovao u tim borbama koje smo pominjali?

21 O: Ja potičem iz velike porodice, međutim, niko iz naše porodice nije
22 bio član UČK. I ja pripadam porodici koja je uvek gledala svoja posla i

23

24

25

26

27

28

29

30

1 izvršavala svoje obaveze prema državi.

2 P: Pa dobro, rekli ste da Vas je Vaš sin Behar nagovarao da svi idete u
3 Albaniju i da ste osim Vas i drugog sina Mendoha /Menduh/, to prihvatili. Da li
4 to znači da ste se na put prema Albaniji odlučili zbog nesigurnosti po živote
5 članova Vaše porodice, zbog borbi u gradu i bombardovanja?

6 O: Moj sin je predložio da idem, a moji prvi sin...

7 GĐA PREVODILAC: Prevodilac se izvinjava. Treći sin.

8 O: /nastavlja se prethodni prevod/... Mendoh, nije otišao sa moja dva
9 veća sina jer su na putevima i na granicama ubijali mlade muškarce. Vi ste
10 ubijali i maltretirali našu mladež. On je rekao da neko od naše porodice treba
11 da preživi. To je bila naša glavna misao. Zato on odmah nije otišao. Međutim,
12 dva dana kasnije, on mi reče: "Oče, oni ubijaju mlade ljude, tako da od nas neko
13 treba da preživi, da bi porodica preživela."

14 P: Dobro. Ja Vas... ja sam Vas pitao: kad su Vas nagovarali da idete u
15 Albaniju, da li je motiv za taj predlog da idete u Albaniju bila nesigurnost u
16 Đakovici, borbe koje se vode i bombardovanje, da se sklonite od toga?

17 O: Ubili su mi snaju, troje dece, trinaestoro dece u porodici Vesaj...
18 Vejisa, 6 žena, od kojih je jedna bila 80 godine stara. Ubijali ste ljude,
19 spaljivali ih. Dvadesetoro ljudi iz naše porodice je spaljeno. Spaljena je među
20 njima i jedna duševno bolesna ćerka. Kako da ne poželimo da pobjegnemo? Svuda
21 bismo otišli samo da spasimo голу kožu od Vaše... Vašeg mučenja, pokolja, krađa,
22 pljačke, Vaše vojske i paravojnih formacije i policije.

23 P: Dobro, gospodine Hadžiavdiju. /nečujno/ koja Vam postavljam da ne bi
24
25
26
27
28
29
30

1 gubili vreme, s obzirom da ta ubijanja, kao što znate, masakriranja, mučenja i
2 tako dalje, je izvršila UČK u ogromnom broju. Ali da se vratimo na ono što Vi
3 tvrdite.

4 Prema opisu kuće Vejsovih, prema opisu kuće Vejsovih koji dajete na 3.
5 strani u prvom i četvrtom pasusu, u kući je bilo dosta krša. Tela poginulih
6 niste videli i ona su se nalazila ispod krša. Da li sve ovo ukazuje da je kuća
7 Vejsovih bila pogođena bombom? A i sami ste izjavili da je telo Husena Gašija
8 bilo crno od požara. Dakle, da li to što ste Vi videli, što ste Vi opisali,
9 ukazuje da je kuća bila pogođena bombom? Da ili ne?

10 O: Ne. Kuća Gašijevih je izgrađena tako da je imala dve sobe sa hodnikom
11 i ako izađete iz kuće to je desno od izlaza. Međutim, žrtve, to jest naša deca,
12 su izvedeni iz podruma koji je bio blizu ulaza, odvedeni su nekih 15 metara do
13 stana gde su živeli i tamo je nad njima izvršen pokolj i oni su spaljeni.
14 Njihova kuća je spaljena, a krov pokriven crepom, koji je takođe bio izolovan
15 zemljom zbog grejanja, to je sve takođe izgorelo. Sve to sam ja video tog prvog
16 dana. I radnici iz organizacije u Čabratu su rekli da se u toj kući desio neki
17 zločin. Onda sam se ja vratio svojoj kući i onda mi je javio... onda su mi se
18 javili ti ljudi iz Čabrata, ti radnici, i rekli su mi da u toj kući ima leševa.
19 Međutim, mi smo se plašili da odemo po njih. Čovek kome je slabo srce boji se
20 svega što mu može prouzrokovati infarkt i ja sam se bojao da njih vidim.

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Otišao sam sledećeg dana da ih pokopam i moj sin mi je rekao: "Greh je
2 da vidiš svoju decu na taj način." Bilo je trinaestoro dece. Jedno od dece je
3 bilo dete mog suseda 18 meseci staro. Zamislite samo. Zamislite taj prizor. Moj
4 unuk je imao četiri godine. To su... Kako može neko koji /?ima/ ikakvih osećanja
5 kao čovek, da poćini takav zloćin protiv dece, protiv staraca, protiv ljudi koji
6 nikad ništa loše učinili? Oni čak nisu imali ni noć da očiste jabuku. Nisu imali
7 čime da se bore protiv snaga, protiv Vaćih snaga. Vi sa svojim faćistićkim
8 namerama.

9 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospodine Miloćeviću, s obzirom na stanje
10 ovog svedoka, imate li joć pitanja?

11 OPTUĆENI: Ja imam, imam pitanja.

12 G. MILOĆEVIĆ:

13 P: Gospodine Hadćiavdiju...

14 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Nije Vam joć puno vremena ostalo, tako da
15 bi trebalo polako da zaokrućujete.

16 G. MILOĆEVIĆ:

17 P: Rat je zloćin sam po sebi. U ratu najćećće ginu nevini. I da li je
18 Vama jasno ko je napravio taj rat, gospodine Hadćiavdiju? Vi ste gnevni zbog
19 pogibije svoje porodice i svako bi bio gnevan. A otkud rat, gospodine
20 Hadćiavdiju?

21 O: Vi ste taj koji je prouzrokovao rat, Vać rećim. Vi kao predsednik i

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Predsedništvo Srbije, tako što su slali zločince, najokorelije zločince, protiv
2 nas da ratuju i da čine zločine protiv dece na oči njihovih majke.

3 P: gospodine Hadžiavdiju /nečujno/.

4 O: Ne.

5 P: Upravo sam tako i mislio. Dakle, bile su borbe, a oni su se nalazili
6 u kući porodice Vejisa da se sklone od borbi. Je l' tako, gospodine Hadžiavdiju?

7 O: Da.

8 P: A da li dozvoljavate, gospodine Hadžiavdiju, mogućnost da tu gde su
9 bile borbe, da je moglo da se dogodi sa bilo koje strane da dođe do vatre u
10 kojoj je Vaša porodica poginula? Vi niste videli da su njih ubili Srbi,
11 gospodine Hadžiavdiju. Je l' tačno ili nije?

12 O: Nije bilo sukoba. Tamo je bilo moj sin sa četvoro članova svoje
13 porodice. Zločin je počinjen protiv te porodice i drugih porodica. Tamo nije
14 bilo nikakvih borbi. A ta mlada moja snaja je imala među komšijama Srbe i
15 Crnogorce, otišla je kod njih i rekla im je da protiv njih čine zločin. Ti
16 komšije su rekli: "Mi ćemo te odbraniti," ali kasnije su i sami učestvovali u
17 zločinu protiv porodica Vejisa.

18 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, ovo je Vaše
19 poslednje pitanje s obzirom na vreme.

20 OPTUŽENI: /nečujno/ onda moram da preskočim mnogo pitanja.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. MILOŠEVIĆ:

2 P: Ali evo, postaviću Vam još to poslednje, gospodine Hadžiavdiju. Da li
3 je tačno da iz cele Vaše izjave proizilazi, iz ovoga što ste govorili, da niste
4 videli lično, Vi lično Ismet Hadžiavdiju niste videli lično nijedno ubistvo,
5 navodno počinjeno od srpskih snaga, i da o tim ubistvima svedočite na osnovu
6 priča drugih ljudi, odnosno iz druge ruke? Je l' to tačno, gospodine
7 Hadžiavdiju?

8 O: Ne. To nije tačno. Ja sam video svog sina kome je ubijena žena, deca,
9 prijatelji. Mala, mala deca, trinaestoro njih. Najmlađe dete je bilo staro 18
10 meseci i jedna stara žena od 80 godina. I još jedan čovek, Hasen /?Husen/ Gaši,
11 video sam kako je padao u jednoj zgradi gde je izvršen pokolj. Bilo je u šest
12 porodica ukupno 20 članova, dvadesetoro ljudi.

13 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Imaju li *amicusi* pitanja?

14 G. TAPUŠKOVIĆ: Časni Sude, ja nemam pitanja.

15 SVEDOK: [simultani prevod] Mogu li ja da kažem dve reči?

16 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da, ali budite kratki, molim Vas.

17 SVEDOK: [simultani prevod] Hvala Vam. Hteo bih da zahvalim Haškom
18 tribunalu za poziv da svedočim. Možda ne bi trebalo da budem ovde zbog svog
19 lošeg zdravlja, ali hteo sam da svedočim pred svetom i pred javnošću o
20 zločinima, mučenjima i pokoljima koje su počinile srpska vojska i paravojne
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 snage protiv staraca, dece i omladine koji, kao što sam rekao, nisu imali ni
2 brijač, ni mali nožić da očiste jabuku.

3 Zato bih hteo da zatražim od optuženog: imate li Vi nekih osećanja?

4 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Ja ću morati ovo da privedem kraju.

5 Gospodine Saxon, imate li Vi pitanja?

6 G. SAXON: [simultani prevod] Da, časni Sude. Vrlo ću biti kratak.

7 Dodatno ispituje g. Saxon:

8 [Tužilac ispituje putem prevodioca]

9 P: Gospodine Hadžiavdija, optuženi Vam je ustvrdio da je kuća porodice
10 Vejisa možda bila pogođena NATO bombom. Ja bih hteo da Vas pitam sledeće: koliko
11 je bila /?udaljena/ kuća u Đakovici u kojoj ste Vi živeli od kuće porodice
12 Vejisa? Otprilike.

13 O: Oko jedan kilometar.

14 P: Uveče 1. i 2. aprila, kada su bombe NATO padale u području Đakovice,
15 da li se Vaša kuća tresla od bombardovanja?

16 O: Bombe su padale na vojnu kasarnu koja se nalazila na jugu. Tada se
17 moja kuća tresla. Ali kada je ubijena moja porodica i moji rođaci, nije se
18 tremlja... zemlja tresla. Kada je policijska stanica pogođena bombama, a to je
19 bilo dva kilometara dalje, moja kuća i kuća porodice Vejisa nisu pretrpele
20 nikakvu štetu.

21 P: Gospodine Hadžiavdija, koliko Vi znate, da li su neke NATO bombe pale
22 na Đakovicu u noći 1. i 2. aprila?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne. Tada nije bilo bombardovanja uopšte.

2 P: Gospodine Milošević je takođe nagovestio da su članovi Vaše porodice
3 možda poginuli u nekim borbama ili kao posledica borbi koje su se odvijale u
4 kući ili oko kuće gde su se oni sklonili. Kada ste otišli da pokupite tela
5 članova svoje porodice, da li ste videli, da li znate, da li je bilo leševa
6 nekih vojnika UČK na tom imanju?

7 O: Ne. To je apsolutno nezamislivo. UČK je bilo oko Čabrata. Nije bilo
8 moguće da oni zauzmu bilo kakve položaje u okolini naše kuće i nije bilo
9 nikakvog bombardovanja. Kuća je spaljena i krov se srušio na unutra i prekrio
10 sve, sva tela. Unutra je bilo dvadesetoro ljudi. Tamo i u dodatnom krilu zgrade
11 gde je poginuo Hasen /?Husen/ Gaši.

12 P: Gospodine Hadžiavdiju, koliko otprilike je Čabrat daleko od imanja
13 porodica Vejisa?

14 O: Oko pola kilometra, rekao bih. Možda 700-800 metra, ali otprilike
15 pola kilometra. Manje od kilometra u svakom slučaju jer je kuća porodice Vejisa
16 blizu autobuske stanice, a Čabrat je na zapadnoj strani grada.

17 G. SAXON: [simultani prevod] Nemam više pitanja.

18 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospodine Hadžiavdija, hvala što ste
19 došli u Međunarodni sud da svedočite. Vaše svedočenje je ovim završeno i Vi ste
20 slobodni

21 SVEDOK: [simultani prevod] Hvala.

22 [Svedok se povlači]

23 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da.

24 G. SHIN: [simultani prevod] Tužilaštvo poziva gospodina Martina Pnišija
25 /Martin Pnishi/.

26 Časni Sude, dok gledamo... dok čekamo da svjedok dođe, događaji o kojima

27

28

29

30

1 će se raspravljati desili su se u selu Meje/?Meja/ /Mejë/ u opštini Đakovica, a
2 u atlasu Kosovo to je na stranici 9, H29.

3 [Svedok je ušao u sudnicu]

4 SVEDOK: MARTIN PNISHI /Martin Pniši/

5 [Svedok odgovara putem prevodioca]

6 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Molim da svjedok dâ svečanu izjavu.

7 SVEDOK: [simultani prevod] Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu,
8 cijelu istinu i ništa osim istine.

9 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Izvolite sjesti.

10 Ispituje g. Shin:

11 [Tužilac ispituje putem prevodioca]

12 GĐA PREVODILAC: Mikrofon za tužioca.

13 G. SHIN: [simultani prevod]

14 P: Da ponovim svoje pitanje. Molim Vas, gospodine svjedoče, recite ime i
15 prezime.

16 O: Da. Zovem se Martin Pniši.

17 P: Gospodine Pniši, da li ste Vi rođeni 9. marta 1944. godine u selu
18 Ramoc /Ramoc/ u opštini Đakovica na Kosovu?

19 O: Da.

20 P: Da li ste Vi početkom 1999. godine živjeli u selu Meje /?Meja/,
21 takođe u opštini Đakovica?

22 O: Da.

23 P: 4. aprila 2000. godine, da li ste dali izjavu predstavnicima
24 Tužilaštva o događajima kojima ste bili očevidac i Vašem iskustvu na Kosovu
25 tokom 1999. godine?

26

27

28

29

30

- 1 O: Da.
- 2 P: A četvrtog... 14. marta 2002. godine, da li ste dali dodatak, kratak
3 dodatak Vašoj izjavi od 4. aprila 2000. godine?
- 4 O: Da.
- 5 P: Samo da se popravim; ranija izjava je bila 4. aprila, a ne 15 aprila.
- 6 O: Da.
- 7 P: Gospodine Pniši, takođe 14. marta 2002. godine, da li Vam je data
8 kopija Vaše prethodne izjave i kopija dodatka, oboje na albanskom jeziku, u
9 prisustvu predstavnika Tužilaštva i predsjedavajućeg službenika Sekretarijata
10 ovog Međunarodnog suda?
- 11 O: Da.
- 12 P: I da li ste u tom trenutku bili u mogućnosti da potvrdite da je
13 kopija te izjave i tog dodatka istinita prema Vašem znanju i sjećanju?
- 14 O: Da.
- 15 P: Gospodine Pniši, u utorak 27. augusta ove sedmice i jutros dok ste
16 razgovarali sa mnom i drugim predstavnicima Tužilaštva, da li Vam je bilo
17 poznato da je u Vašu izjavu uneseno nekoliko ispravki i revizija?
- 18 O: Da.
- 19 P: Prvo, u Vašoj izjavi od 4. aprila 2000. godine, to je u prvom
20 paragrafu ove izjave, Vi ste rekli da ste 1999. godine radili kao poljoprivredni
21 proizvođač. Koje je bilo Vaše zanimanje između 1969. godine i 1983. godine?
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

1 O: Bio sam saobraćajni policajac.

2 P: A gdje ste bili stacionirani kao saobraćajni policajac?

3 O: U Rahovcu /?Rahovec/, Orahovcu. Opština Orahovac.

4 P: Gospodine Pniši, u izjavi od 4. aprila 2000. godine, kada ste
5 opisivali dvojicu policajaca koji su prilazili Vašoj kući - u verziji na
6 engleskom to je stranica 3, drugi puni paragraf - Vi ste rekli: "Oni su nosili
7 maske i zelene kamuflažne uniforme." Da li je to tačno i da li možete unijeti
8 neke ispravke u to?

9 O: To je tačno. Ustvari, nije tačno jer su im uniforme bile plave.

10 P: Takođe u toj izjavi... Časni Sude, sada citiram sa četvrte stranice
11 ove izjave iz posljednjeg paragrafa. Gospodine Pniši, u toj izjavi Vi ste rekli
12 da 27. aprila, u utorak, tijela su pokupljena sljedeće nedelje, 2. maja. Da li
13 je taj datum tačan, datum kada su tijela pokupljena?

14 O: Trebalo bi da piše "subota", a ne "nedelja".

15 P: Dakle, treba da piše "subota, 1. maja", a ne "nedelja, 2. maja".

16 O: Da, subota.

17 P: U redu. A sada ako pogledamo Vašu izjavu od 14. marta, početkom ove godine,
18 Vi ste rekli da Vam je Hamdi Alitaj /Hamdi Halitaj/ rekao: "Rekao je da su u nedelju
19 utovarili 412 tijela u kamione i traktore." Gospodine Pniši, da li je tačno... da li
20 je to tačno? I ako nije, molim Vas recite kakvu ispravku treba unijeti.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne. Oni su rekli da je 412 ljudi ustrijeljeno i utovareno u kamion.
2 Ja sam vidio kamion koji je išao u Korenicu kada je bio pun i onda se vratio u
3 selo Meja, ponovo je napunjen i ponovo su kamion i traktor prošli pored moje
4 kuće.

5 P: Gospodine Pniši, mežete li nam reći da li je taj datum tačan? Da li
6 je to bila nedjelja ili je neki drugi dan?

7 O: To je bilo subota.

8 P: Hvala. Takođe u izjavi od 14. marta 2002. godine, Vi ste rekli: "Pet
9 dana nakon što su tijela bila natovarena tijelim... što su kamioni bili
10 natovareni tijelima, Hamdi Alitaj je došao do moje kuće, navodno da pozajmi
11 kosu, ali ja mislim da su ga poslali Srbi da... kako bi ustanovili da li sam kod
12 kuće ili ne." Da li je vrijeme dobro navedeno ovdje? A ako nije, molim Vas
13 recite nam kada je Hamdi Alitaj došao do Vaše kuće.

14 O: Hamdi je došao sljedećeg dana. Rekao sam mu za ubistva, ali to je
15 bilo sljedećeg dana. To je bilo u subotu.

16 P: U redu. Hvala, gospodine Pniši. I na kraju, gospodine Pniši, Vi ste
17 pomenuli u toj izjavi... izvinjavam se, u izjavi od aprila 2000. godine,
18 određenog komandira policije gospodina Dragutina. I ja govorim o stranici...
19 Dragutina, a govorim o stranici 5 iz izjave na engleskom, a u Vašem dodatku Vi
20 pominjete Predraga Stojanovića. Gospodine, da li ste Vi poznavali tog policajca?

21 O: Da.

22 P: Kada ste Vi bili policajac, koliko često ste ga viđali? Možete li nam
23
24
25
26
27
28
29
30

1 to ukratko reći?

2 O: Vidio sam ga hiljadu puta. Ne znam; 20, 30.

3 P: U redu. Hvala, gospodine Pniši.

4 G. SHIN: [simultani prevod] Časni Sude, sa ovim ispravkama i revizijama,
5 Tužilaštvo predlaže ove dve izjave u skladu sa pravilom 92bis.

6 A sada ću pročitati rezime svjedočenja gospodina Pnišija.

7 Časni Sude, svjedok ima 57 /?58/ godina i on je kosovski Albanac iz sela
8 Meje, opština Đakovica, gdje je radio kao poljoprivredni proizvođač 1999.
9 godine. On je po vjeroispovijesti katolik i 1999. je živio sa 3 sina i jednom
10 ćerkom.

11 Svjedok opisuje kako su od 1998. godine tenkovi Vojske Jugoslavije bili
12 raspoređeni na brdu Čabrat koje gleda na Meju i svjedok takođe govori o tome da
13 su srpske policijske snage zauzele cijelo područje.

14 22. aprila 1999. godine, u selu Meja ubijeno je 5 policajaca, srpskih
15 policajaca. Jedna od žrtava je bio Milutin Praščević. Nakon tog incidenta, mnogi
16 od komšija ovog svjedoka su se sklonili u njegovoj kući.

17 Već tada u Meji je bilo seljana koji su bili protjerani iz drugih
18 okolnih sela i skrili su se... sklonili su se u Meji. Jedan broj njih bio je iz
19 Morine /Morinë/ i oni su se sklonili u kući brata ovog svjedoka, koja je kasnije
20 došla pod vatru.

21 23. aprila 1999. godine, svjedok i njegova porodica su napustili svoj
22 dom u Meje... Meji i sklonili su se u selu Jahoc /Jahoc/.

23 Ujutro 27. aprila, svjedok i njegova žena su se vratili u svoju kuću u
24
25
26
27
28
29
30

1 Meji da bi nahranili stoku, s njima je bio njihov sin Mark. Oko 7.00 sati
2 ujutro, gospodin Pniši opisuje kako je vidio vojnike Vojske Jugoslavije i
3 policajce kako su počeli da pucaju. Gospodin Pniši je onda otišao na drugi sprat
4 svoje kuće odakle je vidio mnogo vojnika i policajaca koji su opkolili cijelo
5 područje.

6 Oko 7.30h tog istog jutra, svjedok opisuje kako su dva vojnika i dva
7 policajca stigli u njegovu kuću i sa sobom su imali čovjeka kojeg on znao pod
8 imenom Kole Dužmani /Kolë Duzhmani/ iz sela Korenica. Policajci, kada su došli u
9 kuću, rekli su gospodinu Pnišiju da ode, da napusti kuću zajedno sa svojom
10 porodicom jer će kuću spaliti. Gospodin Pniši je počeo da se priprema da bi
11 otišao, pošto je njegova žena bila invalid u invalidskim kolicima. U to
12 vrijeme... Za to vrijeme su vojnici zlostavljali gospodina Pnišija, udarali ga
13 nogama i natjerali ga da izađe u dvorište njegove kuće.

14 Gospodin Pniši opisuje da su dva vojnika govorili ruski i on misli da su
15 zaista i bili Rusi.

16 Ubrzo nakon toga, gospodin Pniši je čuo radio poruku na srpskom jednom
17 od Rusa u kojoj se pitalo da li je s njima čovjek po imenu Đeloš Kola /Gjelosh
18 Kola/ i rečeno je da treba da ga ubiju. Misli... svjedok misli da je to ime
19 zamijenjeno sa imenom Kole Dužmani jer je gospodin Dužmani odveden kući njegovog
20 brata i nekoliko trenutaka kasnije svjedok je čuo pucnje koji su dolazili iz
21 pravca kuće njegovog brata. Za to vrijeme njegova snaha je stigla sa

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 mladi... sa mladim sinom i ona je takođe bila napadana i prijetili su joj.

2 Iz svoje kuće, negdje oko 7.30h /?9.30h/ tog jutra, gospodin Pniši je
3 vidio da su Srbi uspostavili kontrolni punkt otprilike 200 metara od njegove
4 kuće. Na tom kontrolnom punktu su bili vojnici Vojske Jugoslavije, policija i
5 paravojne snage u oklopnim vozi... sa oklopnim vozilima. Gospodin Pniši je u to
6 vrijeme vidio i veliki broj civila koji idu u pravcu Meje, očigledno iz okolnih
7 sela. Na kontrolnom punktu, gospodin Pniši je vidio da su ljudi bili prisiljeni
8 da izađu iz traktora i automobila i natjerali su ih da legnu licem na... prema
9 zemlji i sa rukama iza glave. Oduzete su im isprave. Gospodin Pniši je tada
10 takođe vidio da neke ljude odvođe u školu koja je bila u blizini i da ih tamo
11 zaključavaju.

12 Gospodin Pniši je prepoznao komandira policije iz Ponoševca /Ponoshec/,
13 Dragutina Stanojevića, koji je bio prisutan na kontrolnom punktu i odvajao
14 muškarce od žene i djece.

15 Ubrzo zatim, gospodin Pniši je pobjegao sa svojom porodicom u kuću svoga
16 kuma u Jahocu. Sa trećeg sprata te kuće, negdje oko 11.45h ujutro, gospodin
17 Pniši je vidio policajce kako tjeraju sedam mladih ljudi duž puta prema Ura e
18 Traves mostu u Jahocu. Vidio je da su ih tamo na mostu postrojili i da su pucali
19 u njih policajci iz mitraljeza koji su stajali na centru mosta.

20 Ubrzo zatim, misleći da je njegov šin bi... sin bio među poginulima,
21 gospodin Pniši je otišao da pogleda tijela i nije ga prepoznao među... nije
22 prepoznao nikoga od njih.

23 Drugog maja /?1. maja/, gospodin Pniši je vidio da Romi u traktoru

24

25

26

27

28

29

30

1 prikup... sakupljaju tijela sa mosta. Svjedok je tog jutra vidio kamion kako ide
2 u pravcu Meje i vraća se poslije nekoliko sati i odlazi zajedno sa traktorom u
3 pravcu groblja Đakovica. Gospodin Pniši je prepoznao jednog od Roma po imenu
4 Hamdi Alitaj, njegova tri sina su mu pomagala. Sljedećeg dana Hamdi Alitaj je
5 došao u kuću svjedoka i pomenuo u razgovoru da su on i ostali utovarili 412
6 tijela na kamione i traktore tokom drugog maja /?1. maja/.

7 Nekih 19 dana od 22. aprila /?27 aprila/, gospodin Pniši je vidio tijelo
8 Koleta Dužmanija u kuhinji kuće svoga brata u selu Meja.

9 U junu 1999. godine, nakon što se vratio na Kosovo, gospodin Pniši je
10 otišao na mjesto u... ma... ma... mjesto malo groblje u blizinu... u blizini
11 livade Šit Hasanaja /Shyt Hasanaj/ gdje je došlo do pogubljenja. Tamo je nađeno
12 74 tijela koji su tamo spaljeni. On je takođe vidio dokaze o buldožerima koji su
13 korišteni u ovom području.

14 Time se završava ovaj rezime. A molim da se ovo uvede kao dokazni
15 predmet u sklad sa pravilom 92bis.

16 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Ovaj će dokazni predmet biti obilježen
17 zajedno sa cijelim paketom kao dokazni predmet 299.

18 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Sada ćemo prekinuti sa radom. Gospodine
19 Pniši, molim Vas da se vratite sutra ujutro u 9.00h da nastavite sa svojim
20 svjedočenjem. Molim Vas imajte na umu da ne razgovarate ni sa kim o svom
21 svjedočenju dok se ono ne završi, što uključuje i predstavnike Tužilaštva.

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 SVEDOK: [simultani prevod] Da, naravno.
2 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.
3 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Nastavljamo sutra u 9.00 sati.
4 ... Sednica završena u 13.49h.
5 Nastavak zakazan za petak,
6 30.08.2002. u 09.00h.
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30